

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ.
София, Булевардъ „ФЕРДИНАНДЪ“ № 3.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ :
За България лева 3 прѣдплатени.
„Странство“ . 4 .

Съдържание :

	Стр.
1. Духътъ на отрицание въ народнитѣ училища и какъ може да се ограничи той?	137
Християнски животъ :	
2. Христосъ, нашия образецъ	139
3. Житието къмъ щастие и сполука	141
4. Любовта	142
Сѣмейството :	
5. Работа и пакъ работа	142
6. Дългътъ живото	143
7. Не се тревожи	143
8. Добро име (репутация)	143
За младежта :	
9. Желѣзна воля	143
10. ИЗГУБЕНАТА ДУМА	145
11. Пастиръ Коце Кимовъ	147
12. НЕДѢЛНОТО УЧИЛИЩЕ	148
13. ВЪТЪРШЕНЪ ОТДѢЛЪ	150
14. ОТЪ ДАЛЕЧНИТѢ СТРАНИ	151
15. ОБЯВЛЕНИЯ	152

Духътъ на отрицание въ народнитѣ училища и какъ може да се ограничи той?

Начало на мѣдростта
Е вѣра крѣпка, строга;
Начало на глупостта
Отричане на Бога.
С. К. В.

Помнятъ четците на „Христ. Свѣтъ“ че въ неофициалното заседание на Архиперейския Съборъ прѣзъ миналия Юли този прѣдметъ бѣше подвѣргнатъ на разискване. Дали при разглеждането му е билъ констатиранъ само факта, или сж впушавани и нѣкакви цѣлензходни мѣрки, не се знае; въ близкото бѣдеше ще стане извѣстно. При слуха за приближаването на холерата санитарнитѣ власти сж се ужасно разтичали; тѣ зматъ бързи мѣрки за да възпратъ неканения гостъ, та по този начинъ да запазятъ отъ всѣка епидемична опасност здравето и живота на българскитѣ граждани. Добре правятъ; съ това тѣ изпълняватъ възложената

имъ длъжностъ, за която народътъ имъ плаща. Въ това отношение съвсѣмъ другояче постъпватъ духовнитѣ санитарни които Богъ постави за стражи или пастри върху люднети си и имъ порѣча да пасатъ и пазятъ здраво стадото. Десетки години откакъ духътъ на отрицанието — безбожието чрѣзъ училищата трови живота и подкопава характеритѣ на хиляди младежи и отъ двата пола, дотолкозъ щото днесъ стотини учители и учителки се промасыватъ за отявлени врагове на християнството и много отъ нашитѣ училища сж станали гнѣзда на нравствена поквара, мѣста дѣто се създаватъ безотечественици, обитатели на социалистичкѣ клубове и бѣдещи разрушители на днешния строй. Едва сега слѣдъ като безвѣрието е пуснало дълби ки корени и почва да дава горчивия си плодъ, слѣдъ разхищението на българската младежъ, владицитѣ се събуждатъ като отъ сънъ, надаватъ викъ и се канятъ да възстанатъ противъ прѣобладаващото безвѣрие! Кѣсно сте се сѣтили, о архипастри на Христовото паство! Докато внесохте въ бездѣйствие, социалистичкѣ работиха, основаха клубове, разпространиха отровна книжнина нахлуха въ училищата и фактически уловиха въ мръжитѣ си една голѣма частъ отъ нашитѣ синове и дѣщери. Сега ъ вне пастиритѣ и вне българскитѣ граждани съ трепетъ и горестъ въ душата си гледаме какъ нашата младежъ се е устремцла изъ пхтя на развалага; а нека се помни че разстоянието до пълната провала не е голѣмо.

За едно по-пълно и безпристрастно разглеждане на този прѣдметъ намираме за нужно да се спремъ върху слѣднитѣ двѣ главни точки: *първо*, Кой улесни пхтя за разпространение на безвѣрическитѣ идеи въ училищата; и *второ*, какви мѣрки трѣбва да се зематъ за ограничението и постепенното изкоренение на този духъ.

Първо. За прѣодоляющето безвѣрие въ училищата до голѣма степенъ е отговорно министерството на народната просвѣта прѣзъ миналото, па и до сега.

При назначаването на учители, въ напреднали страни каквито сж Англия и Америка, заедно съ необходимитѣ документи за завършено образование, изискватъ се свидѣтелства за доброхарактерностъ. И държавата, и обществото здраво бдятъ да не би дѣцата да попаднатъ подъ влиянието на способни, може би, но деморализирани личности. Щомъ като се установи, че характерътъ или религиознитѣ вѣрвания на еди кой си учител сж разклатени и не ортодоксални, той бива своевременно освобождаванъ отъ длъжността си. При такъвъ строгъ цензъ не е чудно, че учебнитѣ заведения въ тѣзи страни изкарватъ всѣка година съ хиляди младежи, развити умствено, здрави тѣлесно и главно съ установени характери. У насъ ни министерството на просвѣтата, ни училищнитѣ инспектори, ни законодателството се сѣщатъ даже при назначаването на учители да обърнатъ нѣкакво внимание върху моралния уровень на кандидатитѣ. Назначаватъ се безразборно **всички** даже и тѣзи, които парадиратъ съ своитѣ отрицателни идеи и крайно похабени характери — стига да прѣдставятъ дипломи за завършено образование. О, не ще ли дойде скоро това врѣме, когато и у насъ ще се отдава първостепенна важностъ на нравствено-религиозната подготовка на учителитѣ, когато храмоветѣ на науката ще бждатъ затворени за тѣзи своего рода възпитатели, които сж безъ Бога и безъ Христа?

„Който живѣе безъ Христа,
Безъ идеалъ, безъ висша цѣль,
Безъ Бога и олтарь въ свѣта, —
Който живѣе безъ Христа. —
Безволенъ робъ е на плътъта:
Човѣка въ него е умрѣлъ:
Който живѣе безъ Христа
Безъ идеалъ, безъ висша цѣль.“

С. К. В.

Освѣнъ държавата върху църквата и нейното върховно началство лежи най-тежка отговорностъ за прѣодоляющия духъ на отрицание между младежта. Въ една хубава и твърдѣ наврѣменна уводна статия по сжщия прѣдметъ, напечатана въ послѣдния брой на „Църковенъ Вѣстникъ“, редакторътъ, като говори за твърдѣ усилената дѣйностъ на социалиститѣ между младежта и за ужасната апатия, въ която тѣне буржоазното мнозинство, казва: „Първа и най-голѣма осжда трѣбва да се отправи къмъ мнозинството, прѣдимно къмъ неговитѣ водители и прѣдставители. А кои сж тия неговни водители и прѣдставители? Това сж нашитѣ държавници, депутати, кметове, членове на градски и окръжни съвѣти, професори, учители, прав-

ници, медици, инженери, художници, писатели и публицисти, които неправятъ нищо за младежта, за която носятъ отговорностъ. *Това сж и ония пастири, които не съзнаватъ и не изпълняватъ дълга си къмъ сжщата младежъ*“ (к. н.) Нѣмаме намѣрение да оспоряваме правотата на приведенитѣ тукъ твърдения, но се чудимъ въ каква мека и прѣдпазлива форма и то най-накрая, авторътъ едва загатва за „ония пастири, които не съзнаватъ и не изпълняватъ дълга си къмъ сжщата младежъ“, като да иска да каже, че църквата съ малки изключения стои на една идеална висота, доблестно се бори и прѣдставя силенъ отпоръ на отрицателнитѣ искания между младежта. Ако църквата **днесъ** дѣйствително е въ ролята си на духовна майка и спасителка на младежта, покажете какъ и по кой начинъ върши тя това, посочете дѣлата ѝ за примѣръ и вдъхновение на горѣспомената редица народни водители. Но ако ли обратното е вѣрно, недѣйте кри горчивата истина; съ това нищо нѣма да постигнете; поставете съврѣменната църква заедно съ всичкитѣ ѝ висши и нисши служители на *първо мѣсто* между ония, къмъ които отправяте справедлива осжда, защото поради изключителното си положение, *тя повече отъ всички* има да отговаря прѣдъ Бога и народа. Че това твърдение почива върху здрава и необорима истина, ще се види най-добрѣ отъ тукъ приведенитѣ доводи: *Първо.* Ако Духътъ на Христа, наистина, обитава въ църквата, тя е най-великото Божие учреждение въ свѣта, и като такава, стои основана на една непрѣвзимаема канара, на която „врата адъви не ще одолѣятъ.“ Чрѣзъ любовта Христова и дара на Св. Духа тя е, наистина, „видѣлпната на свѣта“, „солъта на земята“, или съ други думи казано, тя е и трѣбва да бжде най-мопната най-успѣшната морализаторска сила между всичкитѣ слоеве на обществото. Както ранната християнска църква чрѣзъ проповѣдта на Христовото евангелие и светия животъ на своитѣ подвижници покори язичеството и доведе цѣли народи при подножието на кръста Христовъ, тѣй и днешната църква, *ако наистина е Христова*, трѣбва да прояви трѣскава дѣйностъ за избавата на заблудената младежъ отъ ноктитѣ на социалиститѣ. *Второ.* Ако сме въ правото си да очакваме отъ нашитѣ държавници, народни прѣдставители, професори, учители, писатели и др. да сторятъ всѣкой въ крага на силитѣ си за моралното повдигане на нашитѣ младежи, то това несравнено повече ще изискваме отъ духовенството, защото тази длъжностъ *е специалната му работа*. Разнитѣ водители, за които стана дума по-горѣ, погълнати прѣдимно отъ свѣтовни записи, могатъ да влияятъ само косвено, до като църквата и нейнитѣ служители сж опрѣдѣленитѣ отъ Бога канали, за да се избави стадото отъ гибельта. За какво ни сж по-

трѣбали храмоветѣ, величественитѣ катедрали и разнитѣ духовни чинове като епископи, свещеници пастири и дякони, ако стадото бѣде занемарено отъ прѣмитѣ му пазители и оставено на разположеніето на вълци грабителѣ?! *Трето.* Отговорността на църквата за прѣодоляющия духъ на отрицание въ училищата бие силно въ очи поради грамадното влияние на духовенството изобщо, а най-вече на архиперитѣ между населението, както въ селата тѣй и въ градоветѣ. Прѣдъ митрополита или епископа се отваря едно широко поле за рѣдко плодovitа дѣятелностъ. Освѣнъ храмоветѣ за него сѣ достъпни домоветѣ съ родителитѣ и чадата имъ, училищата и гимназиитѣ съ хилядитѣ ученици и десеткитѣ учители, дори и университетата съ студентската младежъ; болницитѣ, спрощаилицата, затворитѣ и кждѣ не? Ако на англичаиката г-ца Раусъ миналата пролѣтъ се даде възможностъ да държи духовни бесѣди прѣдъ многобройно слушателство дѣвци отъ университета и гимназиитѣ; ако сказката на Г. Стоянъ Михайловски върху основитѣ на морала и необходимостта отъ него се изслуша съ напргнато внимание отъ една пълна аудитория студенти и други посетители, то колко по-дълбоко впечатление биха направили и грамадна полза принесли на студенството добри приготвенитѣ и аргументирани рѣчи на нѣкой отъ висшитѣ църковни сановници върху теми, като сжщността на религията и християнския моралъ! Тѣкмо такава дѣйностъ се развива днесъ отъ християнската църква между хилядитѣ студенти въ Англия и Америка. За много години наредъ прѣзъ ваканционнитѣ мѣсеци църквата въ тѣзи страни като сжщинска майка кърмилница търси младежта, приканва я въ мѣста като Нордфилдъ, Чотокуа и други и заедно съ приятната почивка, запознава ги съ великитѣ истини на християнството. Освѣнъ лѣтнитѣ курсове, чрѣзъ сказки и разни проповѣди прѣзъ учебната година, живото и дѣятелното духовенство се намира въ блиско и постоянно сношение съ учащата се младежъ. Чрѣзъ такива неуморни подвизи християнската църква въ англосаксонскитѣ народи е достигнала да стане единъ многозаслужилъ и мощенъ факторъ въ духовно-моралното спасение на младежта.

Това правятъ хората за тѣхнитѣ младежи, а какво правимъ ние за нашитѣ? Какво прави най-вече църквата като поставенъ отъ Бога стражъ и пазителъ? До сега високопоставенитѣ църковни началници не сѣ зели никакви стѣпки, за да се доближатъ до младежта, да се турятъ въ положението ѝ и да ѝ дадатъ бащински съвети и упѣтвания. Не се е чуло, вѣстникитѣ не сѣ упоменали нѣкой отъ владичитѣ да е прѣскочилъ прага на нѣкоя отъ гимназиитѣ съ такава цѣль а камо ли да ги споводи въ жилищата, или да ги

потърси въ клубоветѣ имъ. Между църквата и младежъ и църквата стои високо надигната стѣна отъ немара, хладнокървие и бездѣйностъ. Прѣскърбенъ е фактътъ, но тѣбва да се признае, че нашитѣ младежи сѣ били забравени и напуснати отъ тѣхната духовна майка — църквата. Въ този случай кой кого трѣбва да осѣди? Дали църквата има право да осѣди и хвърли камъкъ върху заблудената младежъ, или тази послѣдната ще отправи праведна осѣда противъ църквата за неопѣтленитѣ ѝ длѣжности?

Въ началото на тази статия ние казахме, че твърдѣ късно сѣ се сѣтили архиперитѣ да възстанатъ противъ духа на отрицанието въ нашитѣ училища; но по-добри късно, отколкото никѣга. Остава да се види, дали изявленията на Архиперейския Съборъ ще останатъ голѣ думи, или ще се послѣдватъ отъ дѣла; ала каквото и да стане, общественото мнѣние и цѣлниятъ български народъ зиматъ актъ отъ тѣзи изявления и съ нетърпѣние ще чакатъ да се почне около църквата и върховното ѝ началство една ера отъ плодovitа дѣйностъ, за да се даде силенъ отпоръ на подавяющитѣ влияния на социализма въ училищата и въ обществото. Дано не останемъ измамени въ надеждитѣ си.

Въ идния брой на Христ. Свѣтъ ще разгледаме мѣрките, които трѣба да се зематъ за ограничението на безвѣрическия духъ между младежта.

ХРИСТИАНСКИ ЖИВОТЪ.

Христосъ, нашиятъ образецъ.

(Проповѣдъ, държана въ София отъ пастиръ М. Н. Поповъ)

„Христосъ остави примѣръ вамъ да последвате по неговитѣ стѣпки.“ 1 Пет. 2: 31.

Въ английския парламентъ на единъ бронзовъ прѣтъ сѣ отбѣлзани двѣ рѣзки. Разстоянието отъ едната до другата отъ тия двѣ рѣзки е точно единъ ярдъ (аршинъ). Този прѣтъ се внимателно пазѣ отъ английското правителство и се нарича имперски ярдъ, защото съ него се сравняватъ всичкитѣ мѣрки на английската система за измѣрване разстояния по цѣлия свѣтъ. Всички мѣрки и инструменти за измѣрване разстояние по английската система, които различаватъ отъ отбѣлзаното на онзи прѣтъ разстояние, се отхвърлятъ не само като непотрѣбни, но и вредни. Всѣка, обаче, мѣрка отговаряща на онази е точна и се оставя въ употребление. Английското правителство изисква щото всичкитѣ мѣрки на длѣжини и разстояния да съотвѣтствуватъ на онзи ярдъ въ парламента.

Това ми се вижда прѣкрасно пояснява мисълта на текста. Исусъ Христосъ е вѣрния, непогрѣшимия припримѣръ, по който християнитѣ трѣбва да се водятъ. Той е образецъ, съ който тѣ трѣбва да се съобразяватъ. Ние, неговитѣ послѣдователи, сме едни за други си и за свѣта каквото сѣ мѣрkitѣ, или разнитѣ инструменти за измѣрване. Исусъ Христосъ е точната мѣрка, на която ние трѣбва да съотвѣтствуваме. Свѣтътъ гледа на насъ и нашия животъ и ни има за образецъ на правда, на истина,

на въздържание и пр. Тѣ ни сравняватъ, и иматъ право да правятъ това, съ Исуса и съ това, което Библията казва за него прѣди да ни приематъ за образци. Исусъ е нашия образецъ. Съ Него ако се съобразяваме, по Неговитѣ стѣпки ако ходимъ, ние ще бждемъ точна мѣрка и никого не ще вкараме въ заблудение.

Друго пояснение. Иматъ случай веднажъ да посѣти и разгледамъ една голѣма лѣярница. Тамъ се лѣятъ само нѣколко отъ желѣзнитѣ части, които се употребяватъ въ направата на вагонитѣ. Отъ всѣкой видъ отъ тѣзи части се изливатъ съ хиляди всѣкидневно. Моделитѣ, по които се правятъ пѣсѣчинитѣ калпи или форми, въ които се налива разтопеното желѣзо се изкривяватъ, или изтрѣкватъ отъ постоянното употребление и затова трѣбва често да се поправятъ, или дубликиратъ. Слѣдствие на тази погрѣшка въ моделитѣ, отъ врѣме на врѣме тѣ почватъ да неотговарятъ на първоначалната форма. За да се избѣгне това, прави се единъ първоначаленъ металически моделъ и отъ него се изливатъ нѣколко парчета, които се употребяватъ. Оригиналния моделъ се съхранява внимателно безъ да се употребява, освѣнъ за сравняване съ него употребяванитѣ модели. Той се нарича главенъ моделъ. Всѣкой употребяванъ моделъ често се сравнява съ оригинала и, ако се намѣри да е станало въ него нѣкое изкривяване или да се е изгубилъ, той се поправя или се бракува и на негово мѣсто се прави новъ, съответствующъ на оригинала.

Исусъ Христосъ е главния за насъ моделъ — съвършения ни примѣръ. Той е непогрѣшимъ водителъ въ всѣкакви обстоятелства. Него като слѣдваме, по неговитѣ стѣпки като ходимъ, ние никога не можемъ се заблуди. Нѣма пжтека въ Християнския животъ, по която той не е миналъ. Навсѣкждѣ ние намираме неговитѣ стѣпки и по тѣхъ, ако ходимъ, не можемъ сбърка. Въ Иоана 8:12 ние четемъ: „И пакъ говорѣше Исусъ народу и казваше: Азъ съмъ видѣлната на свѣтътъ; който ме слѣдва нѣма да ходи въ тъмнина но ще има видѣлната на живота.“ Прѣзъ тъмнитѣ мѣста на този свѣтъ Исусъ Христосъ е за насъ каквото бѣше огнениятъ стълбъ за израиля прѣзъ пустинята. Неговото идване на този свѣтъ не бѣше изключително съ цѣлъ да умре за насъ, но и да живѣе прѣдъ очитѣ на свѣта и да ни даде примѣръ, за да ходимъ и ние, както е той ходилъ. Нека разгледаме нѣкои отъ пжтекитѣ, въ които е Той ходилъ и които е отбѣлжилъ било съ примѣра си, или съ ученията си, за да ходимъ и ние по тѣхъ.

Прѣди всичко не можемъ да не признаемъ, че Исусъ живѣе единъ чистъ и безгрѣшенъ животъ. Писанието ни казва за Него (1 Пет. 2:22) че Той грѣхъ не е сторилъ, нито се намѣри лъстъ въ устата му. Ето една пжтека, въ която ние трѣба да ходимъ, но отъ която често се отклоняваме. Съ нашето отклонение ние заблуждаваме и други. Затова свѣтътъ е станалъ толкова лошъ. Моделитѣ сж изкривени, развалени, отклонили се отъ главния моделъ. Затова често слушаме да се говори, че християнство не е останало въ свѣта, или съ думитѣ на древния пророкъ можемъ да кажемъ: „Всички ние се заблудихме, както овци: отбихме се всѣки въ пжтя си.“ Ако ходимъ по стѣпкитѣ на Исуса, ний никога не ще си позволимъ да сторимъ нѣщо, което словото Божие и свѣстѣта ни казватъ, че е грѣхъ, даже и да знаемъ, че съ това ще изложимъ себе си на страдания. Исусъ прѣдпочете да гладува и да каже на сатана да се махне отъ прѣдъ него, отколкото да удовлетвори апетита си и да съгрѣши. Който слѣдва Исуса, знае, че не само съ хлѣбъ се живѣе, но и съ всѣко слово, което излиза изъ устата Божия.

Ако слѣдваме Исусовия примѣръ, ние ще бждемъ

кротки защото: Той казва (Маяя 11 : 29) „Вземете моето иго на себе си, и научете се отъ мене; защото съмъ кроткъ и смиренъ на сърце; и ще намѣрите спокойствие на душитъ си.“ Колко хубавъ примѣръ за насъ въ врѣме на раздражение! Колко сладки думи отъ устата на самаго Исуса! За Него сжия древенъ пророкъ е казалъ: „Както агне водено на заклание, и както овца прѣдъ стригачитѣ си безгласна, така не отвори устата си.“ (Исаия 53 : 7).

Ако слѣдваме Неговия примѣръ, ние ще имаме голѣмо търпѣние спрѣмо тѣзи, които ни онеправдаватъ, които ни оскърбяватъ, или които ни криво прѣдставятъ, защото чегемъ (Матея 18 : 21 и 22), че Исусъ заръчи на апостола Петра да прощава на оскърбителитѣ си дори седемдесетъ пжти по седемъ. Ние не можемъ да сме като Исуса освѣнъ ако прощаваме на тѣзи, които съгрѣшаватъ противъ насъ. Нелѣтъ разгласява оскърблението да го научатъ всички и да прѣдизвикашъ у противната страна още по-голѣмо раздражение, но иди се разбери съ самия оскърбителъ. Иди съ простителенъ духъ. Ако не можешъ да се разберешъ съ него, ти можешъ да му покажешъ, че въ сърдцето му си простилъ.

Ако сме Христови послѣдователи и ходимъ по неговитѣ стѣпки, ние ще се грижимъ повече да събираме съкровища за себе си на небето, а не на земята, както правятъ множество християни, защото той казва (Матея 6 : 19 и 20) „Недѣйте си събира съкровища на земята, дѣто молецъ ни ржда ги разваля, и дѣто крадци подкопаватъ и не крадатъ.“ Въ това отношение свѣтътъ е далечъ отъ Христа. Множество и пастири и пасоми сж забравили вѣчното бждеще на своитѣ души и сж се всесърдечно прѣдали на суетитѣ на този свѣтъ. Исусъ казва на такива: „Търсете първомъ царството Божие и правдата негова.“ До като сами го не потърсите, никога не ще намѣрите това небесно съкровище. Нелѣтъ се лѣга да мислите, че нѣкой ще ви го поднесе, готово безъ да сте се трудили да го придобие.

Ако слѣдваме Христа, ние ще бждемъ при това, и миротворцитѣ, защото тѣ синове Божии ще се нарекатъ“. Това не значи, че трѣбва да покриваме злото, или да наричаме злото добро, за да имаме миръ. Миротворецътъ прави всичко, което е по силата му да спечели довѣрието на другитѣ спрямо себе си и да го въдвори между други спрямо единъ други си. Колко често, вмѣсто това, се пускатъ думи, съ които само се отварятъ по-голѣми рани!

Ако ходимъ, както Исусъ учеше своитѣ послѣдователи да ходятъ, между насъ ще има повече единство, защото (Иоанъ 17 : 21) Ис. съ се молѣше за неговитѣ послѣдователи да бждатъ едно, както Той и Отецъ бѣха едно. Като црква и като общество ние ще прѣдставяваме едно тѣло. Дружествата ни: Въздържателно, Женско Благотворително, Млад. Християнско, или каквито и да сж, ще бждатъ, каквито и сж, врѣзки на обединение, а не причини за разединение.

Ако слѣдваме по примѣра на Исуса Христа, ние не ще живѣемъ егоистично, като гледаме само за нашето си щастие, а ще живѣемъ за благо и доброто на други. Да прави добро и да сѣе сѣмена на благодѣ бѣше Христосовата мисия на този свѣтъ; а, за да бждемъ, като Него и на нашия животъ цѣлата трѣбва да бжде такава. Ако открие нѣкой, че той живѣе, за да задоволи себе си въ ущърбъ на другитѣ, той е далечъ отъ да ходи въ пжтя, въ който е Исусъ ходилъ. Ако причиняваме каквито и да било — даже най-малката щета на брата си, за да спечелимъ ние, тогава не слѣдваме примѣра на Исуса. Не прави разлика, какъ правимъ това, да ли е чрѣзъ лѣжа,

чръз кражба, или чръз използване на нѣкое прѣимущество, което законитѣ на страната ни даватъ надъ него, ние биваме нарушители на принципа, по който Исусъ живѣеше и който Той учеше. Въ такъвъ случай свободно може да се каже за насъ, че нѣмаме християнска любовъ. Единъ подбива честта на съседа си прѣдъ други, за да почитатъ повече него. Единъ политически дѣецъ опозорява противника си, за да привлече внимание повече върху себе си. Една дама унижава друга, за да въздигне себе си. Една мома кори друга за да прѣпоръча себе си. Единъ работникъ говори лошо за другъ, за да земе работата му. Това постоянно се върши не само отъ безвѣрнитѣ, но и отъ християни. Такива християни сж далечъ отъ пѣтя Христовъ. Една причина, защо много християни сж се така отдалечили отъ примѣра Христовъ е, че не го познаватъ добръ. Тѣ не четатъ евангелието, което е неговото живоописание. Въ църквитѣ не се говори за Него, та поне да чуятъ, ако сами не четатъ. Единъ отъ най-добритѣ начини за познаването Му е личното прочитане на евангелието. Единъ отличенъ проповѣдникъ на християнството между евреитѣ въ Русия, самъ евреинъ, е станалъ християнинъ, когато се завзелъ съ изучаването на Новия Завѣтъ съ цѣлъ да се запознае съ мѣстноститѣ въ Палестина, като водачъ на една туристическа дружина, която подъ негово водителство щѣла да посѣти Палестина.

Има нѣкои и други мѣже и жени, споменати въ историята на човѣчеството, чийто животъ е добръ примѣръ за насъ, но примѣра на никой отъ тѣхъ не е съвършенъ, както този на Исуса. Водими отъ другитѣ ние дискуваме да събереме, да се заблудимъ. Водими отъ Исуса, никогa не можемъ се заблуди. Неупоримъ фактъ е че животътъ на тѣзи, съ които ние се сближаваме, влияе върху насъ. Затова важно е да избираме за наши образци тѣзи, чийто животъ най много се съобразява съ живота на Исуса. Неупоримъ фактъ е още и това, че и нашиятъ животъ влияе върху тѣзи, които по единъ или по другъ начинъ се свързватъ, или сближаватъ съ насъ. Затова трѣбва да внимаваме, щото примѣрътъ ни прѣдъ тѣхъ да е такъвъ не да ги води по стѣпките на Исуса. Ако се не погрижимъ за това, Богъ ще ни накаже; Той ще ни отхвърли като не-потрѣбни; на насъ не ще може да се гледа като образци на християнството.

Читателю, така живѣй щото да можешъ да кажешъ на домашнитѣ си, на съседитѣ си, на сѣработницитѣ си, както апостолъ Павелъ казваше за себе си: „Подръжатели бивайте на мене, както и азъ на Христа.“

Пѣтътъ къмъ щастие и сполюка.

Има едно нѣщо, което се желае отъ всѣкиго на този свѣтъ и това желание е толкозъ дълбоко, щото не излиза почти никогa отъ умоветѣ ни. Като такава, то влияе дѣлата ни и дава насока на цѣлия животъ. Малко нѣща има, които сж свободни отъ всѣка връзка съ това желание, които върватъ изъ пѣтя на своето реализиране безъ какво да е съотношение съ него.

То е желанието ни да притежаваме достатъчно отъ земнитѣ блага. Къмъ тѣзи нѣща нетрѣбва да се гледа съ лекомислие и прѣдъразсѣдъкъ, защото, явно е, че въ Божиитѣ планове и начини тѣ държатъ важно мѣсто. Безъ тѣхъ се спъва напредъка къмъ доброто и се пропускатъ случантѣ за полезностъ и добротворение, излага се здравето на явна опасностъ, и животътъ става неносенъ въ всѣко отношение. Това като е тѣй християнитѣ сж длъжни съ честни и позволени срѣдства да работятъ за удовле-

творение на своитѣ земни блага; но чудното е, че докато свѣтскитѣ хора прибѣгватъ до какви не изкуства, за да ги придобиятъ, християнитѣ не се вижда да оцѣняватъ най-доброто богоданно срѣдство за своето материално прѣуспѣване. Прѣдвидъ на факта, че това срѣдство се прѣпоръчва отъ най-добритѣ авторитети, отъ людие съ доказана и неоспорима опитностъ, прави странно впечатление, че повечето християни не сж се опитали да го приложатъ на практика.

Ето срѣдството: „Давайте и ще ви се даде“. Лука 6 : 38. Докато израилтянитѣ се бавѣха на източната страна на Иорданъ, о полето срѣщу Червеното море, Мойсей имъ заповѣда да минатъ рѣката, за да прѣвзематъ и усвоятъ земята, но заедно съ това той имъ поръча да не забравятъ да сторятъ нѣкои нѣща едно отъ които бѣше да даватъ десетъкъ отъ произведенията си, да го сложатъ отвѣтрѣ вратата си, щото левитинътъ, който нѣма дѣлъ сирачето и вдовицата да дохождатъ да язатъ и се наситятъ. И това трѣбаше да вършатъ, за да ги благослови Богъ въ всичкитѣ дѣла на рѣцѣтъ имъ. Втор. 14 : 28, 29.

Понататъкъ той имъ поръча: „Ако има у тебе сиромашъ отъ братята ти, да не ожесточишъ сърцето си, нито да затворишъ рѣката си отъ брата си, сиромаша: непрѣмънно да отворишъ рѣката си къмъ него и непрѣмънно да му дѣдешъ назаемъ доволно за нуждата му, за каквото има потрѣба. И когато давашъ това, сърцето ти да не скърби, понеже за това ще те благослови Господъ Богъ твой въ всичкитѣ ти дѣла и въ всичкитѣ ти прѣдприятія“. Втор. 15 : 7—10. За въ време на жѣтва бѣше имъ казано: „Ако забравишъ нѣкой снопъ на нивата да не се върнешъ да го земешъ; за чужденеца ще бѣде, за сирачето и за вдовицата: за да те благослови Господъ Богъ твой въ всичкитѣ дѣла на рѣцѣтъ ти.“ Втор. 24 : 19.

И тѣй на израилтянитѣ бѣ поръчано да бждатъ щедри и податливи къмъ бѣднитѣ и нуждаещитѣ се за да бждатъ благословени въ работитѣ си; а тѣзи сж нѣкои отъ нѣщата, които сж били прѣднаписани и за насъ, за да бждатъ полезни „за научение, за обличение, за поправление, за наставление въ правдата; за да избилваме въ всичкитѣ добри дѣла“. Както за староврѣменнитѣ, тѣй и за днешнитѣ християни може да се каже, че „великодушниятъ умишлява великодушие и на великодушие ще се утвърждава той.“ Единъ разпрѣснува, но повече избилва; а другъ пастри безъ мѣра, но пакъ достига въ сѣждостъ.“ „Който сѣе оскѣдно, оскѣдно и ще пожъне.“ Който милува сиромаша заемнува Господу; и той ще му въздаде въздаянието му.“ „Почитай Господа отъ имота си, отъ начаткитѣ на всичкия си доходъ, и ще се напълнятъ житницитѣ ти съ избиллие.“

„Богъ обича оногози, който дава на драго сърце“ и такъвъ винаги ще усѣща наслада въ Божията благостъ; а когато числото на такива щедри подаятели се умножи, тогава по-малцина християни ще има, които да се съимъняватъ и да се запитватъ, да ли Богъ ги люби. Да не забравяме, че въ свѣзка съ даването за Господа, боговдѣновениятъ апостолъ ни учи, че „Богъ е силенъ да прѣумножи въ васъ всѣка благодать, така щото като имате винаги въ всичко всѣко доволство да прѣизобилвате въ всѣко добро дѣло.“

Слѣдъ като израилтянитѣ обладаха ханаанската страна въ послѣднитѣ дни на своя животъ Исусъ Навинъ имъ каза: „Вие познавате съ всичкото си сърдце и съ всичката си душа, че не падна на празно нито едѣа отъ тѣзи добри думи, които Господъ Богъ вашъ говори за васъ: всичкитѣ се сбждоха на васъ, ни една добра дума не падна напразно.“ За послушанието си тѣ сж били избилно благословени въ дѣлата на рѣцѣтъ си. Сѣщото ще стане и съ насъ; станемъ ли напълно

послушни на Божия законъ, благословието неминуемо ще послѣдва. Научимъ ли се да сѣмъ щедро, Богъ ще благослови дѣлата на ржцѣтъ ни и ние отъ опитностъ ще се убѣдимъ, че думитѣ на Спасителя, „Давайте и ще ви се даде“ сж цѣла истина. Но ако приimanето е благословение, даването за Господа е още по-голѣмо благословение, то е блаженство, „Да помните“ каза апостолъ Павелъ, „думитѣ на Господа Исуса, че той рече: „по блажено е да дава нѣкой отколкото да зема.“

В. Н.

Любовта.

А- М. О.

Колко малко, какво нищо сме ние до тогазъ, докато едно сжщество още страда.

Само единъ, единчѣкъ пжтъ има да дойдемъ до истината: питай сърдцето си! Тамъ е писано: Люби ближния, като себе!

Творението наричае книга на мъдростъта, на истината. На корицитѣ ѝ пиши. Любовта я създаде!

Дай на другитѣ що имашъ и що си.

Тогазъ ставашъ мой синъ и тѣхенъ баща; и азъ ще ти кажа: Народа ти ще е многочисленъ като пѣсѣка въ морето.

Искритѣ на любовта ще те доведатъ до такива трудни пжтища, които само лябящия открива.

Само най-нужното за живого си взема любящия и страда, не трѣбва и това да вземе отъ другитѣ.

Сърдцето ти да люби любовта, а не човѣшко сжщество!

И пакъ, прави тѣй, както вѣрното бернадирско куче, което постоянно отива съ окаяната чантѣчка на врата си тамъ дѣто лежи нѣкой затрупанъ.

Живѣй съ тѣхъ! Поставяй се въ вжтрѣшността на всѣки не да го критикувашъ, а да му изявишъ любовь. Въ всѣко обстоятелство и съ всѣка сила пази се отъ омраза! Любовта е единичното наше притежание. Любовта е животъ омразата — смѣртъ.

Въ чужбина бѣха се съгласили седемъ души да си помагатъ единъ други му. Щомъ като обаче единиятъ помолѣше другитѣ да му помогнатъ, всѣки шестима забравяха общанието си и започваха да се питатъ и спорятъ защо трѣбва да се помогне на оногова.

Тѣхната работа бѣше да сѣкатъ дърва за изграждането на една обща кжща. И тѣ не искаха да си помагатъ, като забравяха, че съ отсичането на всѣко дърво приближаваше по-скорошното изграждане на общата кжща.

И така, караха се кой трѣбва да сѣче дърва и кому е редъ. — Какъ може да успѣе прочее кжщата имъ?

Вие, безумни, разбийте резетата на вашата личностъ! Бѣгайте отъ Васъ си, пазете себе си отъ Васъ — инакъ не ще дойдете до самитѣ Васъ!

Безъ разумно дѣйствие не бихме сторили нищо, освѣти безпорядѣкъ слѣдъ безпорядѣкъ. И кое е нѣщото което допринася умно дѣйствие — хармония? Любовь и пакъ любовь! Любовь къмъ Създателя и къмъ творенията Му тура всѣко въ редъ дѣто се докосне.

Въ дълбинитѣ на човѣшкото сърдце царя хармония. Само отъ вжтъ е буря. Но и въ самия буренъ ревъ нѣма дисонансъ. Вие и вашето себелюбиво сърдце го създавате.

И защо? — Вие не знаете вашето сърдце и душа, не знаете онуй, що се нарича хармония.

Не ми се противопоставяй и азъ съмъ безсиленъ! Люби ме и азъ *трѣбва* да ти служа!

Егонста живѣе за себе си, алтруиста и за другитѣ, знаещия обаче *само* за другитѣ!

Жѣни, но веднага посѣвай сѣмето! Не прахосвай вѣмето си въ безполезна чувства на доволство и благодарностъ, но дѣйствувай кѣкто онѣи, който ти е далъ — давай и ти!

Ти си се носѣлъ до сега къмъ всѣчки човѣци като къмъ сжщества на сжщия Богъ, носѣлъ си се както къмъ себе си. Но сега труди се да се носишъ спрѣмо тѣхъ като че ти нищо не си, а тѣ всѣчко!

Животното царство иска любовь, човѣшкото страда за любовь, свѣрхчовѣка обаче люби и дава любовь...

Прѣв. Р. Г. К.

СѢМЕЙСТВОТО.

Холера и алкохолъ.

Всѣки алкохоленъ узникъ,
Всѣкъ клепентъ на механата,
Е проводникъ и сѣюзникъ
На холерата въ страната.

С К Ватралски

Работа и пакъ работа.

Мързелътъ е по-пакостливъ отъ изнурителния трудъ — ржждата разяжда по-бърже отъ изтощението. Лудницата не се пълни съ работливи хора, но съ бездѣлници, чрѣвоугодници, — съ хора които мислятъ единствено за себе си до като най-сетнѣ имъ изхвъркне чивията. Умоповрѣждането е често пжти слѣдствие на безконечно умствено еднообразие, когато умътъ се върти все около една и сжща *фиксъ идея* безъ да може се освѣжи съ нови мисли. За тази именно причина лица съ умове съ-срѣдоточени къмъ една мисль много често се излагатъ на психически болести отколкото онѣзи които се прѣдаватъ на разнообразна умствена работа. Промѣната гарантира нормалното състояние. Движението е законъ въ вселената. Отъ най-малкия прашецъ по краката ни до човѣка — вѣнеца на създанието — всѣки носятъ печата на закона за труда. Земята е една грамадна лаборатория дѣто разлагане и създаване нови творения непрѣставатъ. Огнѣтъ въ пещта на природата никога неугаснува. Лишеятъ по канаритѣ и джбѣтъ въ г рата — всѣки изработва проблемата на своето сжществование. Земята, въздухътъ и водата сж прѣпълнени съ работливи животни. Цѣлиятъ свѣтъ се оживѣва съ сжщия духъ. Безпирно и неуморно, поколѣние слѣдъ поколѣние съ всѣчко що сдѣржа свѣтътъ, все върви напредъ. Радостната пѣсень на труда ехти отъ устата на милиони по цѣлата земя. Трудътъ е необходимо условие за добиване физическа, умствена и морална сила. Споредъ единъ природенъ законъ, извѣстно количество работа принася и извѣстно количество добро на човѣка. Ако искаме да притежаваме едно добръ развито здраво тѣло и да се слобиемъ съ необходимитѣ материални блага, трудътъ трѣбва да стои на първо мѣсто. Умствена сила и проникване въ дълбинитѣ на философията се постига чрѣзъ безпирно умствено напяржение. Назрѣлъ християнски характеръ добива онзи който залѣга за дължноститѣ си съ всѣката си сила. Ако има благо-

родни хора въ този свѣтъ, то сж тѣзи които вливатъ въ живота силата на честния трудъ.

Не сме въ състояние да отгледемъ заслужената по-честъ на вѣрния трупололюбивъ работникъ който чрѣзъ слѣржня си животъ и търпѣливо залѣгане съдѣйствува грамадно за благосъстоянието на свѣта.

Дълъгъ животъ.

Между всичкитѣ причини които ускоряватъ смъртта, страстта е най-редката. Едва ли единъ на хилядо души ще се намѣри да умре отъ старостъ. Хората турятъ край на живота си чрѣзъ разни случки, прѣкаленостъ, умствено и тѣлесно прѣработване, чрѣвоугодие, невъздържание, гнѣвъ, завистъ и нечиста похоть, ала твърдѣ малцина умира отъ старостъ.

Слаботѣлесни хора които полагатъ особни грижи за здравето си живѣятъ повече отъ силнитѣ които прахосватъ енергията си. Въ животното царство владѣе единъ законъ споредъ който животнитѣ живѣятъ изобщо петъ пжти врѣмето шо имъ е потребно да порастатъ. Конятъ живѣе двадесетъ и петъ години; волътъ петнадесетъ до двадесетъ; лъвътъ около толкозъ, кучето отъ десетъ до дванадесетъ години и т. н. Човѣкътъ, който досига до пълна възраст около двадесетата или двадесетъ и петата година, би трѣбвало споредъ това правило да живѣе повече отъ сто години. Но колко малцина между милионитѣ жители на земята достигатъ до стотната година! Въпрѣки всичката си интелигентностъ и прѣвъзходство надъ животнитѣ, въ своитѣ навици, човѣкъ живѣе нередовно, негнѣзено, раздражено, мѣстително, и като се вдава на необузданитѣ и ниски страсти, на нередовнитѣ охоти, той изнурява жизненитѣ си сили и заскоро отива въ гроба. Въ Св. Писание се казва: „мже крѣвници и лѣстиви нѣма да стигнатъ до половината на днитѣ си“ Псал. 55:23. Ранната смъртностъ на развратнитѣ и нечестивитѣ е нѣщо обикновено. То се потвърдява и отъ Словото Божие; „Правдата е близу до животъ.“ Сѣ въ Св. Писание се срѣщатъ такива здравословни правила, които ако се пазеха както трѣбва, биха продължили живота на човѣка. Божията книга ни дава наставления какъ да изживимъ дадения ни отъ Бога животъ. Блажени тѣзи, които внимателно слушатъ гласа и се отстраняватъ отъ пжта на ло-рока шо води къмъ скорошна смъртъ и вѣчна погибель.

X.

Не се тревожи.

Искашъ ли да ядешъ съ добра охота, не се тревожи. Искашъ ли да имашъ здраво тѣло, не се тревожи. Ако искашъ домашнитѣ ти работи или търговскитѣ да вървятъ добръ, не се тревожи. Споредъ единъ американски вѣстникъ дразненето е цѣла отрова за човѣка, която не се ограничава само въ женитѣ; отъ нея страдатъ не по-малко и мъжетѣ. Какво добро ни принася тревоженето? Както гнѣва, страститѣ или коя да е друга човѣшка похоть, така и тревоженето колкото повече му се вдаваме, толкозъ повече се усилюва. То отнема разположението на духа, възбужда неприятни чувства къмъ другитѣ и разбърква ума. То разстройва цѣлия човѣкъ и го прави негоденъ за да доизкара както трѣбва почнатата си работа. Ако нѣкои отъ работитѣ ти вървятъ криво и негладко, утрѣ ще ти се даде случай да се опиташъ пакъ и да ги насочишъ къмъ оправия; за това не си струва за нищо нѣщо да се тревожишъ, да възнемирявашъ другитѣ и да пакостишъ главно на себе си. Обработвай духъ на търпѣние както за личното свое добро, тъй и за благо на другитѣ. За това си старание ти никога не ще се каешъ, защото освѣтъ

дѣто ще те направи доволенъ и честитъ, но ще послужи за примѣръ на онѣзи съ които дружишъ и въ които се интересуваши. Да прѣдположимъ че нѣкой направи една грѣшка, или нѣщо неприятно се случи и влѣдствие на това ти изведнѣжъ пламнешъ и се расърдиши; добръ, но съ гнѣва и дразненето си какво ще постигнешъ? А когато нѣщо стигне до тамъ што да не може да се поправи, струва ли си да се дразнишъ и тревожишъ около него? Въ такива обстоятелства гледай да се въоружишъ съ спокоенъ духъ, защото само по този начинъ ще използвашъ най-добъръ нѣщата. Такъво поведение значи задоволство, а това послѣдното е изворъ на сжщинско щастие въ живота. Добра работа пропита съ приятно рзположение разпрѣска слнчевина и причинява наслада между окржжющитѣ.

K. П.

Добро име (Репутация).

Добро име струва повече отъ голѣми богатства, но добриятъ характеръ е нѣщо много по-важно отъ доброто име. Характерътъ ражда доброто име но това послѣдното не ражда характера. Доброто име е това шо хората *мислятъ* за васъ; характерътъ е това шо Богъ в жда у васъ. Чистъ, якъ, правдивъ и благочестивъ *характеръ* е могща сила въ свѣта; до като репутацията или доброто име може да се уприличи на мѣлъ шо звѣнти или кимвалъ шо дрънка. Ако машинерията на часовника е въ добро състояние, показалцитѣ малко ще попрѣчатъ; но когато машинерията е поврѣдена то каквото и да правимъ, показалцитѣ не могатъ вървѣ право. И тъй ако *вжтрѣшниятъ* животъ е добръ, и външната репутация своеврѣменно ще добие своя отгнѣкъ; но ако хората се грижатъ само за външната си репутация и занемаряватъ вжтрѣшния животъ, послѣдницитѣ не могатъ да бждатъ други освѣтъ празднота, измама и лицемѣрие. „Ето възлюбилъ си истината вжтрѣ въ човѣка, и въ тайното на сърдцето ми ще ме научишъ мждростъ“. Истина въ вжтрѣшнитѣ части значи истина въ характера. Когато вжтрѣшната частъ е исправна, външното ще съобрази себе си съ вжтрѣшното. „Прѣобразувайте се съ обновлението на умоветѣ си“.

ЗА МЛАДЕЖТА.

O. S. Marden.

Желѣзна воля.

Истинската мждростъ е едно напколебимо рѣшение.
Наполеонъ I.

Липсва остроумие на тогова, на когото липсва рѣшителна воля.
Шекспиръ.

Интересно е какъ пжтътъ се очистива прѣдъ единъ добръ рѣшителенъ духъ, когато се усѣти присжтствнето му, като му се прѣдоставя свобода и простори.

John Foster.

Едно силно, повелително намѣрение е многоржко и туря ржка на всичко, което може да му служи; и съ магнитна сила притегля всичко, шо му е сродно.

T. T. Munger.

Не липсва сила на хората, а-воля.

Victor Hugo.

Оня, който рѣшава да побѣди или да умре рѣдко бива побѣденъ; такъва блатородна отчая мжно загива.
Corneille.

Всѣки човѣкъ си поставя цѣната и ние сме велики, или дребнави по нашата собствена воля.

Samuel Smiles

Най-жалкитѣ несполуки въ живота сѣ тѣзи, които произлизатъ отъ невпрѣгане нуждитѣ за успѣхъ сила и воля.

Whipple.

Въ лѣниви желанія глупцитѣ възнакъ лежатъ;
А при една воля мждростѣта намѣрила би пжтъ.

Grade.

„Немога! Невъзможно е!“ казваше единъ пълководецъ на Александра, слѣдъ като несполучи да прѣвземе една на скали издигната крѣпостъ. „Махай се!“ изгърмѣ великиятъ пълководецъ; нищо невъзможно нѣма за тогава който се труди; и на чело на една фаланга той помете неприятеля отъ укрѣплението му.

„Съ половинъ воля работите,“ казваше Суворовъ на ония, които не сполучаваха. Той прѣпоръчваше смѣло дѣйствуване като система. „Незная,“ „немога“ и „невъзможно“ — той не искаше да чуе. „Научи!“ „направи!“ „опитай!“ извикваше той.

Наполеонъ въ Египетъ посѣти заболѣлитѣ отъ чума войници, за да покаже, че човѣкъ, който не се бои, може да побѣди този бичъ. Една силна воля като тази е едно крѣпно, тонично, срѣдство за тѣлото, което се възбужда за дѣйностъ почти свѣрхъ вѣшка. Такава воля е привдигнала мнозина отъ смъртното легло и имъ е помагала да извършватъ чудни и цѣлнни дѣла.

Генералъ Волфъ, боленъ отъ треска, повеле отряди тѣ си въ Канада, отблъсна Монкаймъ и принуди укрѣпения Квебекъ да се подчини. А само прѣди петъ дни той бѣше писалъ на домашнитѣ си въ Англия: „Здравето ми е съвършено разстроено и то безъ да мога да се утѣшавамъ съ нѣкоя услуга, направена на отечеството, или съ надеждата за такова.“

Извѣстенъ отъ лѣкаря си, че ще мре, Дъгласъ Жеролдъ отвърналъ: „И да оставя една фамилия отъ безпомощни дѣца? Не ща да умира.“ Той удържа думата си и живѣ още дълги години.

Слѣдъ едно боледуване, прѣзъ което за дълго бѣше лежалъ на прага на смъртѣта, Сенека каза: „Мисълѣта за баща ми, който не би могаль да издържи единъ ударъ като смъртѣта ми, ме задържа и азъ се заржчахъ да живѣя.“

Професоръ Жоржъ Уилсонъ отъ Единбургския университетъ, бѣше тѣй слабъ, щото никой не мислѣше че той би могаль да постигне много; но той стана бѣлжитъ ученъ въпрѣки обесърченията, които биха помрачили много хора съ най-яка конструкция. Нещастия, ампутация на единия кракъ теберкулоза, страшно кръвохращене, — нищо не можеше да поклати повелителната му воля. Като че самата смъртъ стоеше ужасна прѣдъ тѣзъ силна воля и не се рѣшаваше да завладѣе едно тѣло, изгубило всичко друго.

Петдесетъ и петгодишния Сжръ Уалтъръ Скотъ дължеше повече отъ три милиона. Той рѣши да плати всичко до послѣдния левъ. — Това чилично рѣшение даде увѣра и вдѣхновение на другитѣ способности и функции на тѣлото и мозѣка му. Всѣки неговъ нервъ и жила казваше: „Дългътъ трѣба да се плати“; всѣка капка кръвъ се натовари съ вдѣхновение и се отправи къмъ мозѣка, да приложи своятъ дѣлъ къмъ силата, която завладѣ перото. И дългътъ биде платенъ. Въ дневника си бѣше писалъ: „Ужасно страдахъ и често пожелавахъ да би могло да легна, да заспя и да се не събудя. Но, ако мога, ще я изкарамъ“. Повелителната му воля продължаваше да работи даже слѣдъ като прѣставаша другичѣ функции на ума му.

„Обесърдчава ли се нѣкой отъ мжнотиитѣ?“ попиталъ Джонъ Хентъръ. Такъвъ малко ще извърши. Иск

ли нѣкой да надвива? Такъвъ тиѣ хора никога не изгубватъ“

„Шестъ часѣтъ сутринѣта. — Азъ, Едуардъ Жрвингъ, се заричамъ съ помощѣта Божия, да изуча всички думи въ алфа и вита до осемъ часа.“ Тѣй бѣше писалъ тоя момѣкъ на грѣцкия си рѣчникъ. А слѣдъ това прибавилъ: „осемъ часѣтъ, сутринѣта. — Азъ, Едуардъ Жрвингъ, съ помощѣта Божия, го постигнахъ.“

„Нищо не е невъзможно за човѣка, който знае да си налага волята,“ казваше Мирабо. Туй нѣщо нужно ли е? Тогава то ще бѣде Това е единствения законъ за успѣха.“

„Почти сме увѣрени“, казва Емерсонъ, „че е възможенъ човѣкъ, който да отговаря на всички други. Увѣрени сме, че може да има мжжъ, който да е *равно-силенъ на събитията*, — единъ, които не намира на себе си равенъ — съ когото други като се сблѣскаатъ, смазватъ се, — единъ, който може да ти направѣ всички отстъпки и пакъ да те надвие.“

„Има три вида хора въ свѣта, казва единъ писателъ, едни които се рѣшаватъ, други, които не желаятъ¹⁾ и трети, които не могатъ, прѣвритѣ всичко постигатъ; вторитѣ на всичко се противятъ; третитѣ въ нищо не сполучватъ.“

Що можете да направите на човѣка, който храни едно непрѣклонно намѣрение; който не знае да е надвиванъ и който продължава да се бие на колѣнтѣ слѣдъ като го е лишилъ неприятелскиятъ огънь отъ нозѣтъ му? Мжнотиитѣ и прѣпятствия не го устрашаватъ. Той прѣуспѣва въпрѣки прѣслѣдвания; тѣзи само го подканятъ за по-рѣшително дѣйствие. Дайте нѣкому азбуката и една желѣзна воля и тогава нека тури нѣкой граница на успѣха му. Затворете единъ галилей за откритията му въ науката и той съ сламата въ клѣтката си ще прави опити. Лишете Euler'a отъ зрѣнието му и той още по-неуморно ще изучава отвлѣчени въпроси и ще развива чудна сила въ математически изчисления. Заклучете бѣдния мислителъ отъ Бетфордъ въ затвора; тамъ той ще напише най-хубавата алегория въ свѣта, или ще остави неизличимитѣ си мисли по стѣнитѣ на клѣтката си. Изгорете тѣлото на Уиклифа и хвърлете пепельта му въ Севернъ; отъ тамъ тя ще стигне океана, който ще я разнесе, напоена съ принципитѣ му, по цѣлата земя. *Свѣтътъ се въскога вслушва, въ човѣка имащъ воля*. Колкото можете да спрете слънцето, толкова ще задържите хора като Бисмарка и Гранта.

Брѣговетѣ на щастieto, по Фостеръ, сѣ покрити съ останки отъ крушенията на хора съ отлични способности, но лишени отъ куражъ, вѣра и рѣшителностъ, които сѣ, слѣдователно, починали, когато други, не лотамъ способни, но по-рѣшителни, сѣ сполучили тамъ да направятъ своето пристанище. Стотини хора отиватъ въ гроба безславно, които сѣ били неизвѣстни само защото имъ е лиисвало куражъ да направятъ първото усилие; и които, ако бѣха рѣшили само да почнатъ, очудили биха свѣта съ своитѣ дѣла и успѣхъ.

Quentin Matsys бѣше изгубилъ надежда да стане живописецъ, а при това бѣше въ отчаяна любовъ съ дѣщерята на майстора си; но когато му казаха, че не може да се ожени за нея догдѣ не изнесе нѣкое цѣнно произведение, той отиде да работи съ една воля, която незнае да отстъпва, и написа картината „Misers“, която по художественостъ държи първо мѣсто въ изкуството. Тѣй силно е онова намѣрение, което постига *„невъзможното“*.

Балзаковия баща се опита да отклони сина си отъ слѣждане литературата. „Знаешъ ли, каза той, че въ литературата човѣкъ трѣба да бѣде царъ, или просякъ?“ „Много добрѣ, отговори момчето, азъ ще бѣда царъ.“

¹⁾ На първо мѣсто нашитѣ социалисти.

Родителитѣ му го оставиха на сждбата му въ единѣ таванѣ. Десетѣ години той води жестока борба съ мжнотинитѣ и нѣмотията, но най-сетнѣ спечели една славна побѣда.

Единѣ младѣ френски офицерѣ често се разхождаше изъ стаята си, като се провикваше: „Азъ ще стана маршалъ на Франция и великѣ генералъ.“ Той стана великѣ пълководецъ и умрѣ маршалъ въ Франция.

Когато запитали едного дърводѣльца, защо съ такава необикновена грижливостъ поправя единѣ сждийски столѣ, той отговорилъ: „Защото искамъ да го направя удобенъ и за онова врѣме, когато азъ лично ще седа на него“. Слѣдъ нѣколко години той дѣйствително седна на него, като магистратъ.

Нѣкой си казалъ на стария Питъ за единѣ проектъ, че е невъзможенъ. „Невъзможенъ“? отвърналъ той; „изъ газя по такива невъзможности“. Силата му въ английския парламентъ бѣше нѣщо повече отъ орази на смъртенъ човѣкъ: заповѣдническата му воля подаваше волята на най-гордѣливитѣ перове.

Една отъ тайнитѣ на силната мощъ на Англия спрѣмо колонитѣ ѝ, и спрѣмо други държави, се крие въ непобдимата ѝ воля; похвагътъ ѝ е като онзи на Провидѣнието. Но тя всѣкога не помни че и въ дѣцата ѝ тече сжца кръвъ, другояче тя не щѣше да прѣдизвиква противъ себе си едно негодувание като онова, което намѣри изразъ въ думитѣ на сѣверо-американския патриотъ Пятникъ Хенри: „Е ли животътъ толкова милъ, или мирътъ толкова сладъкъ, та да се купувамъ съ цѣната на вериги и робство? Да не бжде, Всесилни Боже! Азъ не зная, какво направление други ще зематъ; но, колкото за менъ, дайте ми свобода, или ми дайте смъртъ“. Оживени съ такъвъ духъ американскитѣ колонии не можеха да бждатъ побѣдени, както и самия Чатамъ, човѣкъ съ желѣзна воля, ясно разбра. Това бѣше слабия, колебливия, надмѣнния, и тжпумния Жоржъ III, който прѣдизвика конфликта отъ който неговиятъ министръ се трудѣше да го отклони. „Четири регимента, писа кралътъ, ще имъ докаратъ (на колонитѣ) ума; тѣ ще станатъ лѣвовѣ, когато ние станемъ овци.“

„Невъможно, казваше Наполеонъ, е дума, която се намира само въ рѣчника на глупцитѣ“. И наистина, ако Наполеонъ не бѣше изгубилъ оназъ повелителна воля прѣдъ която цѣла Европа треперѣше, той би стопилъ, по-скоро, скалитѣ на св. Елена, отколкото да останѣше плѣнникъ тамъ.

При краятъ на революционната война прѣфинениятъ дебаторъ и неподражаемъ майсторъ на сарказма, младиятъ Питъ почна своята дълга административна дѣйностъ като пръвъ министръ на Англия. Неговата политика се силно противопоставяше на френската революция и съ успѣхъ; но Аустерлицъ му се отплати. Като чува за Наполеоновата побѣда, той посочва картата на Европа и казва: „Свийте тази карта; тя не ще е нужна прѣзъ слѣднитѣ десетѣ години“. Тогава той изпада въ едно замайване, отъ което самъ веднжъ се събужда, като прошепва слабо: „Уви, отечеството ми!“ Наполеоновата вѣрховна воля бѣше прѣвъзмогла и съкрушила единѣ умъ и една воля отъ най-силнитѣ; единѣ умъ достатъчно проникателенъ да прѣмѣри твърдѣ точно силата на събитията, почти до самия день, както бѣше въ случая, десетѣ години до Ватерло.

Каква силна воля имаше Дарвинъ! Здравето му бѣше постоянно разстроено. Той все боледуваше но тѣрпѣнието му бѣше чудесно. Никой, освѣтъ жена му, не знаеше онова, което той понасяше. „За четиридесетѣ години“, казва синъ му, той не видѣ ни единѣ день здраве; при все това прѣзъ тѣзи четиридесетѣ години той неуморно се силѣше да върши една работа, отъ която най-силни умове и най-крѣпки конструкции бѣха се отдрѣпнали. Съ чудна сила той се придржаше къмъ извѣстенъ прѣдметъ и въ защита на тѣр-

пѣнието си често казваше, че неможалъ да понесе да бжде надвитъ, което би било знакъ на слабостъ. Едно доказателство за чудното му тѣрпѣние, постоянство и грижливостъ е това, че двадесетѣ години той събира материалитѣ си за „началото на видоветѣ“, и тридесетѣ онѣзи за „произхода на човѣка“.

Увѣрата мжже покорява; побѣдоносна е въ тѣхъ и надъ тѣхъ; а желѣзната воля на едно кораво сърдце, направля хиляди да погрѣператъ. Единѣ хилавъ завързакъ, безстрашно рѣшенъ, обрѣща изхода на борбата, като групира за една по-благородна цѣль, прѣснатитѣ съ бѣгъ гиганти.

Tupper.

Изгубената дума

отъ Хенри Вандайкъ.

I.

Ѳдността на Хермаса.

„Слѣзни, Хермась, слѣзни! Съмна се. Врѣме е за ставане. Христосъ се е родилъ днесъ. Хайде, бързай и слѣзни по-скоро“.

Малка група младежи стояха на една улица въ Антиохия много рано една зарнъ, прѣди хилядо и петстотинѣ години. Тѣ бѣха единѣ класъ отъ кандидати, свършили двѣгодишния подготвителенъ курсъ за членство въ християнската църква. Бѣха дошли да повикатъ сѣкласника си, Хермаса, отъ квартирата му.

Гласовѣтъ имъ ечѣха весело въ хладната атмосфера. Тѣ бѣха изпълнени съ ново чувство на радостъ, което младитѣ усѣщатъ, когато станатъ рано и дойдатъ да разбудятъ нѣкой, който още спи. Въ гласовѣтъ имъ се съзираше нѣкакъвъ тонъ на възхищение и триумфъ, като че ли несъзнателно се радваха, за дѣто бѣха почнали новия день прѣди другия си.

Но Хермась не спѣше. Той бѣ стоялъ буденъ за нѣколко часа и чернитѣ стѣни на тѣсната му стая бѣха като затворъ за неспокойното му сърдце. Нѣкаква неизвѣстна скърбъ и недоволство бѣха го налегнали и той неможеше да се отгърве отъ тежкитѣ си мисли.

У младитѣ има тжга, скърбъ която старитѣ не могатъ да разбератъ. За тѣхъ тя се чини неяснискан и безосновна. Но тя е по-горчива и несносна отъ тжгата, която дохожда въ старостъ. Въ нея жилото на негодувание се усѣща, нѣкакъвъ силенъ боленъ отъ гнѣвъ и мжжа кжсатъ сърдцето, когато младежътъ съ очудване види, че толкозъ скоро се е разочаровалъ отъ свѣта и животътъ му още отъ тази ранна възраст се устреми въ пжтеката на нещастие и несполука. Може би, че въ нея има много малко разсждение, но за това тя става още по-тежка и несносна, защото тозъ, когото тя е налегнала неясно чувствува, че е неестествено и неразумно, да бжде раздѣленъ отъ другаритѣ си и уморенъ отъ живота прѣди още да е почналъ да живѣе.

Хермась бѣ падналъ въ дълбинитѣ на това странно себесъжаление. Нищо наоколо му не го задоволяваше. Цѣлата нощъ той бѣ прѣкаралъ въ мисль за всичко, отъ което се бѣ отказалъ и оставилъ задъ себе си, когато напусна бащиния си домъ, кжшата на язичника Димитрия, за да се присѣдини къмъ групата християни. Едва прѣди двѣ години той бѣ единъ отъ най-богатитѣ младежи въ Антиохия. Сега той бѣше единъ отъ най-бѣднитѣ. Но най-лошото отъ всичко бѣше това, дѣто той се чувствуваше недоволенъ отъ този изборъ, ако и да бѣ прѣелъ жертвата съ ентузиазмъ.

Този новъ животъ не бѣ по честитъ и приятенъ отъ стария. Той се бѣ уморилъ отъ бѣнния и пости отъ уроци и служби до толкозъ, што молитвѣ и проповѣдитѣ му бѣха омръзнали. Той се чувствуваше като каторжникъ, осжденъ на тежка работа. Той знаеше, че нѣмаше какъ да се връща: съвѣстѣта, честѣта и чувството за изпълнение на дълга го караха да постоянствува. Той не можеше да се повърне въ стария езически животъ; защото вѣтрѣ въ него бѣ станала една промѣна. Безъ съмнѣние, той бѣ намѣрилъ истинската вѣра, но за него тя бѣ само мѣтна длъжностъ и тежкъ товаръ, радостѣта и мирѣтъ, които произтичатъ отъ нея, за него бѣха изчезнали.

Той се чувствуваше измаменъ и ограбенъ. Седналъ до твърдото си легло, Хермасъ очакваше, безъ никакъв интересъ зазоряването на още единъ, безъ значение за него денъ, та когаго другаритѣ му го извикаха, той едва подвижи главата си.

„Слѣзъ Хермасъ защо си толкозъ лѣнивъ? Слѣзъ! Днесъ е Коледа. Стани и се радвай съ насъ заедно

„Его ме, ида,“ отговори той сухо; „имайте малко търпѣние. Буденъ съмъ отъ полунощъ и чакамъ да се съмне“...

„Чуete ли го!“ казаха другаритѣ му помежду си. „Всички ни засрѣзва. Той е по-буденъ, по-усърденъ отъ кой да е отъ насъ. Учителѣтъ ни, презвитеръ Йоанъ, има право да се гордѣе съ него. Той е най-добриятъ ученикъ въ класа. Когато се покрѣсти, църквата ще добие единъ дѣятеленъ членъ“. До като говорѣха, вратата се отвори и Хермасъ излѣзе. Съ външния си изгледъ той тѣй приковаваше на себе си вниманието на всички, защото бѣше — високъ, плещестъ, правъ, съ глава гордо изправена на масивния му вратъ и съ кѣси руси кѣдри що покриваха правилното му чело. Ето такъвъ бѣше всегашния типъ на този добъръ, крѣпкъ и интелигентенъ младъ мъжъ, какъвто може да се намѣри въ всѣко столѣтие между множествата, като да иска съ гова да покаже, какъвъ би трѣбало да бѣде цвѣтътъ на човѣшката раса. Но огнѣтъ въ тъмно-синитѣ му очи бѣ като забуленъ и съмнителенъ; гладкитѣ му бузи бѣха мършави, по-мършави отколкото би трѣбвало да бѣдатъ у единъ двадесетъ годишенъ младежъ, а около устата му се чертаеха наклонени рѣзки, които говорѣха за неудовлетворени желания и потушени мечти. Той се присѣдини къмъ другаритѣ си и на кѣсо ги поздрави — малкъ поклонъ на единъ; една—двѣ думи на другъ — и тѣ всички заедно трѣгнаха по стрѣмната улица.

Надъ тѣхъ тайнственостѣта на зазоряването мълчешкомъ прѣобразяваше небосклона. Завѣсата на тъмнината тихичко се издигаше по краищата на хоризонта. Назбѣнитѣ гребени на планината Силпии се огрѣваха съ блѣда розова свѣтлина. Върѣдъ небесния сводъ нѣколко голѣми звѣзди трептѣха мъжделиво. Великиятъ градъ, въ по-голѣмата сѣчасъ язически, бѣше полузаспалъ. Но множества христиани, облѣчени въ бѣло, съ запалени факли въ рѣцѣ, бързаха къмъ базиликата на Константина, за да празнуватъ най-новия празникъ на църквата, рождението на Учителя.

Пространната гола сграда скоро се прѣпълни съ народъ и по-младитѣ обращеници, на които още не бѣ позволено да стоятъ заедно съ покрѣстениѣтъ, сѣдѣша голѣма мѣнотѣя, додѣ стигнатъ до означенитѣ имъ мѣста между първитѣ два стѣпа на сградата, тѣкмо отвѣтрѣ прага. Малко шеговито блѣскане и притис ане послѣдва, но кандидатитѣ си пробиваха пѣтъ напрѣдъ.

„Извинете, приятели, нашитѣ мѣста сѣ ей тамъ. задъ васъ! Пуснете ни да минемъ, молимъ, Благодаримъ благодаримъ!“

Съ матко побутване тукъ, единъ вѣжливъ поклонъ тамъ, и лко търпѣние, малко настояване тѣ най-послѣ зас-

танаха на опрѣдѣленото си мѣсто. Като по-високъ отъ другаритѣ си, Хермасъ лесно можеше да гледа надъ тѣхъ и да вижда море отъ хора въ бѣли дрехи, което се простираше прѣзъ колонитѣ, подъ сѣнката на високия покривъ, както приливатъ се простира прѣзъ нѣкой тихъ денъ въ пещерата Стафа, безмълвенъ, като че ли океанѣтъ, едва смѣе да диша. Свѣтлината отъ многото факли падаше съ трептещи, несигурни лѣчи на множеството. На другия край се виждаше единъ крѣжъ отъ по-ясна, по-силна свѣтлина. Хермасъ можеше да види епископа на голѣмия му стогъ, заобиколенъ отъ презвитеритѣ, високитѣ маси на двѣтѣ страни отъ дѣто се четеше Писанието, масата за причащение и още една маса въ срѣдата на църквата за доброволни приношения.

Позивѣтъ за молба се разнесе по дългия проходъ. Хиляди рѣцѣ се издигнаха радостно въ въздуха, като че ли морето се бѣ разцѣввало въ бѣли, клатещи се линии и думата „Аминъ“ се чу като че ли повтаряна хиляди пѣти отъ ехото.

Тогава се почна пѣзнето, ржководено отъ единъ хоръ отъ стотина обучени гласа, койго епископъ Павелъ бѣ основалъ въ Анигохия. Най-напрѣдъ пѣсенѣта се почна страхливо и събранието я поде съ прѣсѣкнатъ и несигуренъ кадансъ при смѣването на много малки вълни, които не могатъ да се събератъ въ ритма и хармония. Подиръ малко пѣсенѣта се усили и се обърна въ голѣма вълна отъ звукъ, която заливаше всички: и мъже и жени отговаряха съ ясенъ отпѣвъ.

Хермасъ често се бѣ носилъ по тѣзи вълни на златното море на музиката, които като че миятъ вѣчността. Но днесъ сърцето му остана твърдо и непоклатимо като скала. Потокѣтъ миѣна край него и го остави неподвиженъ.

Гледайки отъ мѣстото си до основата на сгѣла, той видѣ единъ човѣкъ, който стоеше на доста разстояние въ високия амвонъ. Той бѣше низкъ и тънъкъ, отслабналъ отъ болестъ, побѣтѣлъ безъ вѣрме, съ блѣди страни и набърчено чело и при прѣвъ погледъ не изглеждаше да е личностъ отъ нѣкаква важностъ — трѣстъ, клатена отъ вѣтъра. Но въ хлѣтнзлитѣ му остри очи имаше единъ изразъ, съ които приковаваше всичкитѣ погледи на себе си, ала това опровергаваше простия му изгледъ и прѣдвѣщаваше сила. Хермасъ го познаваше много добръ; той бѣше го извелъ изъ бащиния му домъ, той бѣше учителя, който го приготвяваше да изповѣда християнската вѣра, пѣтеводителя и наставника на душата му — Йоанъ стъ Антиохия, чиято слава изпълваше града и почна да се простира въ Азия и когото вече наричаха Хрисостомъ, златоустия проповѣдникъ.

Хермосъ не еднократно се бѣ вълнувалъ отъ омайното му краснорѣчие; и днесъ като твърдиятъ му гласъ трептѣше върѣдъ тишината, и изразитѣ му течеха все по-силни и по-громки, пропити съ изявна риторика и богатства отъ ясно разбираемъ езикъ до толкозъ, што привлѣча слушателитѣ съ нѣкаква неуморима вѣлшебностъ. Отъ всичко това той дойде до заключение, че проповѣдникѣтъ никога по-напрѣдъ не бѣ билъ тѣй могъщъ, толкозъ вѣодушевенъ.

Той си играеше съ грамадното събрание, както артистѣтъ свири на инструмента който, той добръ познава. Той ги изобличи за грѣховеѣтъ имъ и тѣ потрепераха. Засегна скѣрбитѣтъ имъ и тѣ заплакаха. Той спомена борбитѣ, побѣдитѣ и славата на тѣхната вѣра и тѣ избухнаха въ цѣль грѣмъ отъ ржкоплѣскания и одобрения. Слѣдъ като ги утиши и почтително мълчание пакъ се възвори, той нѣжно ги повзе заедно съ мадрецитѣ отъ изтокъ къмъ смиреното мѣсторожение на Исуса.

„И тѣй, сѣщо и ти остави еврентъ, смутения градъ, кървожадания тиранинъ. суетата на свѣта и бързай да

идешъ въ Витлеемъ, благодатния домъ на душевната храна, защото при все че си просгъ овчаръ и идешъ тамъ, ти ще видишъ дѣтето въ единъ ханъ. Ако ли си царъ и не идешъ тамъ, багрената ти роба нищо нѣма да те ползува. Ако би да си единъ отъ мждрецитѣ, това нѣма да ти прѣпятствува. Само гледай отиването ти да е почетно и като стигнешъ тамъ поклонни се съ радостъ и трепетъ на Сина Божии, на чието име нека бжде слава за това негово рождение, отъ сега и до вѣки.“

Душата на Хермасъ не се отзова на поканата. Струнитѣ на сърцето му бѣха разслабени и беззвучни. Той не бѣше нито овчаръ, ни царъ, нито пѣкъ мждрецъ; той бѣше просто единъ недоволенъ, неустановенъ юноша. Той не симпатизираше нито на проповѣдника нито на слушателитѣ. Въ гѣхната хармония той не можеше да земе участие. Затова ли се бѣше той отказалъ отъ наслѣдството и се бѣ осждилъ на бѣднотия и страдание? Струваше ли си всичко това?

Благодатнитѣ молитви, съ които младитѣ обръщеници бѣха благословени и разпустнати прѣди причащение-то звучеха глухи въ ушитѣ му. Никога не бѣше той усѣщалъ толкова усамотенъ, както въ това грамадно множество на молитва. Той излѣзе съ другаритѣ си като човѣкъ, който напушта нѣкои банкетъ, дѣто всички, освѣтъ той, бѣха се нахранили.

„Сбогомъ, до видяване, Хермасъ,“ извикаха тѣ, когато той се отидѣ отъ тѣхъ прѣдъ вратата. Но Хермасъ се не обърна, нито пѣкъ имъ махна съ ржка. Той бѣше вече самичкъ въ сърдцето си.

* * *

Когато влѣзна въ широката алея на колонадитѣ, слънцето се бѣше вече изкачило надъ източнитѣ ржтове и силния му блѣсъкъ се прѣскаше прѣзъ дългия двоенъ редъ сволове и по павираната съ червенъ мраморъ улица. Но Хермасъ обърна гърба си къмъ утрото и вървѣше съ сѣнката му прѣдъ себе си.

Улицата почна да се пълни съ хора и да трепти отъ шума и броженето на грамадния градъ; просяци и фокусници, играчи и свирачи, натруфени юноши въ колесницитѣ си и весели моми, седнали по прозорцитѣ, всички бѣха опиянени отъ самата радостъ на живото и наслада отъ още единъ день. Язическото население на Антиохия — безгрижно, привързано къмъ удоволствия, разточително — се приготвяваше за Сатурналията. Но отъ всичко това Хермасъ се бе отказалъ. Той си пробиваше пѣтъ бавно прѣзъ тѣлпата, като нѣкой плувецъ уморенъ отъ борене съ вълнитѣ.

На единъ жгълъ дѣто една тѣсна дълга улица прѣсича алеята на колонадитѣ, нѣкъй си разказваше приказка на една група хора около него. Той разправяше все сжщата повѣсть за любовъ и приключения, която много поколения сж слушали; ала живото въображение на слушателитѣ й придадоха новъ интересъ и гениятъ на разказвача извличаше въздишки и грѣмъкъ смѣхъ.

Една русокоса мома, която стоеше до тѣлпата, се обърна, когато Хермасъ минаваше и му се усмихна. Тя прострѣ ржката и го улови за ржкава.

„Спри се“, каза тя, „и се посмѣй малко съ насъ. Зная те, кой си — ти си синътъ на Димитрия трѣбва да имашъ цѣли торби съ злато. Защо си тѣй мраченъ? Любовта е още жива.“

Хермасъ отърси ржката й, но не грубо.

„Не зная, какво искашъ да кажешъ,“ каза той. „Грѣшка имашъ. Азъ съмъ по-бѣденъ отъ тебе.“

Но, когато трѣгна пакъ, той усѣти топлината отъ прѣститѣ й прѣзъ плато на ржката си. Струваше му се, като че ли тя го бѣ дръпнала за сърцето.

Той излѣзе изъ западната порта, подъ златния херуфимъ, който императоръ Тигъ бѣ открадналъ отъ разорения Иерусалимски храмъ и бѣ поставилъ на арката въ знакъ на триумфъ, трѣгна на лѣво и се покачи по хѣлма къмъ пѣтя, що водѣше къмъ Дѣфненския лѣсъ.

Въ цѣлия свѣтъ нѣмъ по красивъ друмъ. Той лж-катушеше за около осемъ километра по политѣ на планината, между градини и вили, плантации отъ миртъ и черници, съ пространенъ изгледъ на Оронтската долина и далечното свѣтеше море.

Най-богатъ отъ всичкитѣ бѣше Домътъ съ Златнитѣ Стѣлпъ ве, кжщата на Димитрия. Той бѣ спечелилъ благосклонността на отстъпникъ императора Юлиана, чиито безплодни усилия да възобнови обожаването на язически-тъ богове нѣко прѣди двадесетъ години бѣха дали възможностъ на нѣкои да добиятъ богатство и сила като възмездие за подигравкитѣ и съпротивленията имъ на християнството. По сърдце Димитрий не бѣше фанатикъ, както господаря си императора; но пакъ бѣше доволно противенъ на новата религия, защото само тѣй можеше да стане любимецъ въ двора, дѣто старата религия бѣ на мода. Отъ това си поведение той бѣ пожъналъ богата жътва, та едно странно чувство на послѣдователностъ го правѣше още по-привързанъ за язическото, отколкото ако бѣше то истинска вѣра. Той се гордѣше съ титлата „приятел на Юлиана“; и, когато синъ му се присѣднѣ къмъ християнитѣ и призна невидимия Богъ, това се счете за докечение на бащината му сполука. Той изпжди юношата изъ кжщи и го лиши отъ наслѣдство.

Блѣстещиятъ портикъ на величавата кжща, мирътъ който почиваше на добръ уредената градина, още покрита съ разцѣвнали се цвѣта, като че ли въ сжщото врѣме изобличаваха и канѣха младия изгнаникъ, който се търпѣше по прашния пѣтъ. „Това е твоє право по рождение, твоє родно право,“ му шепнѣха пълзящитѣ розови храсте край вратата; а затворената порта отъ изваянъ бронзъ каза: „Всичко това ти си продалъ само за една мисль — единъ сънъ.“

(Слѣдва)

Пастиръ Коце Кимовъ.

(Споменъ).

Пастиръ Коце Кимовъ бѣше съчувствителенъ и при това човѣкъ съ веселъ нравъ. Деветъ години по-рано, когато току що бѣхъ послѣдвалъ Евангелието и лежехъ боленъ въ единъ ханъ въ Солунъ, той бѣше почти единствения, който се сѣщаше за мене и дохождаше да ме разговори, поутиши и насърдчи на незавидното ми положение.

Извѣстието, което прочетохъ въ „Зорница“ за смъртта на тоя Божии служител, много ме изненада и поразѣ, защото не бѣхъ чулъ, че е боленъ. Азъ неможахъ да повѣрвамъ, че тоя добъръ човѣкъ още толкозъ младъ сравнително ще остави насъ (при телитѣ си), ползотворната си работа, а най-вече сѣмейството си и то въ такава голѣма нужда, споредъ както се описва въ „Хр. Св.“ брой 8 и „Зорница“ бр. 32. Но може би такава е била волята Божия. Ние ще го видимъ единъ день на небето въ славата на Отца съ Светитѣ Ангели и праведницитѣ, които сж прѣминали тамъ за много вѣкове; ще го видимъ тамъ, дѣто нѣма ни плачъ, ни скърбъ, ни сълзи ни сиромашия. И работата Божия пакъ ще си слѣдва, макаръ може би съ малко спирање за врѣме, но бѣдното му сѣмейство, което остава като „риба на пѣска“, споредъ

както е казалъ самъ покойния прѣди смъртта си, е въпросътъ който трѣбва да интересува всѣки сѣработникъ на покойния и всѣко чедо Божие въ България и Македония. Много право забѣлѣзва редактора на „Християнски Свѣтъ“ въ 8-ия брой, че голитѣ съболѣзнования не сж достатѣчни и че кишинѣтѣ ни трѣбва да се отворятъ. Дано всички евангелски църкви въ отечеството ни и всички съчувствители на дѣлото Бож е послѣдватъ примѣра на Софийската църква и събератъ помощи за изпадналото въ нужда домочадиѣ на тоя добъръ служителъ Исусъ Христовъ.

Въпросътъ за основание единъ спомагателенъ фондъ за прѣстарѣлитѣ и осиротѣли пастирски сѣмейства тоже е назрѣлъ, струва ми се, и върху него трѣбва да се замислятъ всички християни и особено работниците на „лозието“, настоящи и бжлещи. Истина е, че Богъ не оставя праведния и сѣмето му да проси хлѣбъ, но и поговорката: „Богъ дава, но въ кошара не вкарва“, тоже е истина и вѣрна. Трѣбва да се направи нѣщо и то по скоро. Нека прочее употребимъ нашитѣ сили и въ това отношение и Богъ ще ни помогне и дѣлото ни ще се увѣчае съ успѣхъ.

Г. Д. Кожухаровъ.

Кричимъ, 14 Августъ 1910 година.

Нѣдѣлно училище.

Уроци отъ Евангелието на Матей.

Бѣлѣжки отъ проф. Дени.

Урокъ I. Септ. 5. **Два изболчители притчи.** Матей 21: 28 — 46. Исусовата работа въ Иерусалимъ бѣше повече да изболчава. Още съ влизането си въ града той очисти храма, осжди всички които продаваха и купуваха; когато сѣзрѣ смоковницата, покрита съ листа, но безъ никакъвъ плодъ — олицетворение на еврейтѣ, той я осжди и тя изсъхна. Въ отговоръ на книжниците и първосвещеницитѣ, които го питаха, съ коя власть прави всичко това (ст. 23) Исусъ изказа двѣтъ притчи, съ които искаше да ги изболчи: притчата за двата сина и притчата за нечестивитѣ земелѣдци.

1. Въ притчата за двата сина (ст. 28—30) Исусъ изболчиwa своитѣ сѣработници. Самиятъ текстъ на притчата е прѣдаденъ по много разл чни начини, но значението е всѣкога сжщото. Първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ, за да избѣгнатъ Исусовия въпросъ, казваха че незнаятъ, дали кръщенieto Иааново бѣ „отъ небето или отъ човѣцитѣ“, т. е. тѣ н:можеха да кажагъ, дали Иоановиятъ зовъ за покаяние бѣше отъ Бога, или не Ето защо Исусъ имъ каза тая притча, а като му отговориха право на питанието: „Кой отъ двамата стори волята на баща си“, той ги осжди най-строго (ст. 31, 32) Имаше дѣа вида хѣра тогава: на една страна първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ, книжниците и фарисентѣ, които се задоволяваха съ външния блѣсъкъ на религията си, но не вършеха волята Божия; които казватъ гордо: „Азъ ще ида, Господи“, но не отиватъ. На другата страна отхвърленитѣ митарѣ и проститутки, които се подиграваха съ религията, които открито казваха: „Не ща“, но послѣ се разкаяха и послушаха заповѣдта на господаря си. Истинската религия е неизказано проста. Тя се състои въ вършене волята Божия, съ коего нищо не може да се замѣни. Нанстина, всѣки трѣба да се покае, да почне новъ животъ. Нѣкои трѣба да се откажатъ отъ нечестната си професия; други отъ тѣхния разпуснатъ животъ, но покаянието и послушанието сж необходими. Даже лицемѣрнитѣ първосвещеници

и старѣйшини признаха това и осждиха сами себе си. Иоановиятъ суровъ, но чистъ и светъ животъ бѣ направилъ особено впечатление на всички и трѣбаше бѣ съмнѣние да ги повтияе и накара да се покаятъ, но тѣ изгубиха скжпия случай, не се изболчиха отъ по ниско-стоеднитѣ отъ тѣхъ, които се отзоваха на поканата му. По тоя начинъ тѣ си произнесоха сами присждата.

2. Притчата за нечестивитѣ земелѣдци (ст. 33—46) изболчиwa Израеля, неговитѣ управници и тѣхното отношение спрѣмъ Бога прѣзъ историята на миналото имъ сжществуване, като отдѣлна нация. Съ сжщата иллюстрация си служи и Исая въ гл. 5 та: „Защото лозиего на Господа Саваота е Израилевия домъ“ (ст. 7) Богъ се погрижи особно за тоя народъ (Мат. 21: 23) и очакваше въ замѣна да събере много плодъ отъ него. Мжчно е да си обяснимъ, защо Богъ понѣкъгъ съ особно внимание се грижи за извѣстенъ народъ, но фактъ е, че историята на еврейтѣ лежи въ основата на всеобщата история, както библията лежи въ основата на литературата. Вѣстителитѣ които стопанинѣтъ на лозето испраща, за да прибере частъ отъ плода, сж навѣрно пророцитѣ, които отправяха горещи апели къмъ своя народъ за покаяние и имъ съобщаваха волята Божия. Всичко бѣ напразно. Народътъ бѣше злѣ експлоатиранъ отъ управниците си, които търсѣха само своитѣ интереси; тѣ се отнасяха злѣ съ пратеницитѣ, безъ да мислятъ, че сж пратени отъ Бога. Въ контрастъ съ всичкитѣ по-първи вѣстители, които сж все Божии слуги, Исусъ, послѣдниятъ пратеникъ Божи, е собствениятъ Неговъ синъ. Въ 37-и стихъ се казва, какво самъ Богъ мислилъ като пратилъ сина си на земята и което е още по-интересно Исусъ имъ казвз въ очитѣ, какво мислѣха тѣ да сторятъ съ него То не бѣше нищо друго освѣтъ убийство. Въ притчата земелѣдцитѣ уаятъ наслѣдника, извеждатъ го вънъ отъ лозето и го убиватъ. Още веднжжъ Исусъ осжда своитѣ противници съ собственитѣ имъ думи (ст. 41). Тѣ знаеха какво ще е наказанието на тия нечестивци, та по тоя начинъ тѣ прѣд-рекоха своята сждба. Обаче, колкото и да сж нечестивци, не сж изключени отъ Божията милостъ. Това се добръ вижда въ 118 и псаломъ „Камикътъ, който отхвърлиха зидаритѣ, той стана главна жгъла“ (ст. 22). Еврейтѣ нѣмаха значение за Асирийцитѣ, Вавилонцитѣ, Перситѣ и пр. но въ Божиятъ очи и за Неговия планъ Еврейтѣ стоеха по високо, отколкото кой и да е отъ великитѣ древни народи. Отхвърлениятъ камикъ е Христосъ; зидаритѣ въ негово врѣме нѣмаха нужда отъ него и го отхвърлиха; но въ Божия мировъ планъ, той е „глава на жгъла.“ Малко пасажи въ евангелието сж тѣй дивни, тѣй пълни съ значение, както тоя, дѣто Исусъ изявява себе си, като Синъ Божи; разкрива мислитѣ на своитѣ убийци, говори съ положителностъ за смъртъта и възкрѣсението си. Чрѣзъ всичко това Исусъ произнася вердикта надъ своя народъ и неговата история отъ миналото, сегашното и бждешето. Той е съгласенъ съ Стефана въ Дѣяния 7: 51, 55.

Урокъ 2. Септ. 12. **Угощението на царската свадба.** Матей 22: 1—14. Въ нѣкои отношения тая притча не се разбира лесно, та е мжчно да повѣрваме, че е запазена точно тѣй, както Исусъ я е изговорилъ. Трѣба да помнимъ, че притчитѣ означало сж прѣдавани устно, та несъзнателно се прибавяли нѣкои нѣща, споредъ врѣмето, прѣзъ което тѣ живѣли, ако и да неприспособими за Исусовото врѣме.

Тѣй, въ ст. 7-и се загатвз за разорението на еврейтѣ и изгарянето на Иерусалимъ отъ римлянитѣ, 70 г. слѣдъ Христа. Послѣднитѣ стихове, въ които четемъ за онзи гостъ, който нѣмаше свадбарска дреха, навѣрно, първоначално сж съставявали отдѣлна притча, която отпослѣ

се присъединила съ първата частъ. Това може да се твърди не само, защото тѣзи стихове липсвагъ въ Лука (гл. 14 : 16—24), но защото тѣ могатъ да се приспособягъ по другъ начинъ на това, което ги прѣдшества. Въ стихове 1—7, на кѣсо Исусъ изрича своя вердиктъ надъ евреитѣ, които се огнесоха тѣй небрѣжно къмъ Божията велика покана. Въ ст. 11—14 се осждагъ евреитѣ не толкова за миналото, колкото за съпротивление на християнството, което щѣше да имъ се проповѣда послѣ. Както въ всѣка нива има жито и плѣвели, добри и лоши риби въ мрѣжата, така сѣщо има приготвени и неприготвени гости на царското свадбно угощение. Тѣ сж всички заедно сега, но това което Исусъ подчертава е обстоятелството, че тѣ единъ денъ ще бѣдатъ раздѣлени.

Има три части въ урока:

1. Гоститѣ бѣха поканени на сватбата, но не искаха да дойдатъ. Повторителната покана бѣ тожѣ отблъсната. Тѣ си намѣриха извинение и си отидоха по работата, „единъ на нивата си, а другъ на търговията си.“ Хората не се отнасятъ по тоя начинъ съ земнитѣ царе, или съ съседитѣ си, но ние третираме Бога така, както никога не се третираме единъ другъ.

Навѣрно, това лошо отнасяне и убийството на слугитѣ означава не само гонението на пророцитѣ. Божиятѣ слуги въ старо врѣме, но и страданията и мѣжитѣ на Исусовитѣ апостоли по-късно. Страхното съпротивление на евреитѣ къмъ евангелието причини разрушението на Иерусалимъ (ст. 7). Тѣй се гледа отъ християнска глѣда — зрѣние на евреиската история.

2. Втората частъ на урока ни казва, че Божията покана е отхвърлена отъ тѣзи, на които се най напредъ праща. Първитѣ гости се считатъ като привилегировани, наследници на царството (Матей 8 : 12); но щомъ като тѣ сами се счестоха за недостойни, поканата се отправя до всички по „крѣстопѣтищата“. Ако привилегированитѣ не чуватъ поканата, отхвърленитѣ ще сторятъ това. Исусъ често изтъква това поучение. Благовѣстието се не разкрива на мѣдритѣ и разумитѣ, но на младенцитѣ; не книжницитѣ и фарисеитѣ, които мислятъ че сж религиозни, ще наследятъ царството, но митаритѣ и грѣшницитѣ, които се покаятъ.

3. „И излѣзоха онѣзи слуги по пѣтищата, та събраха всички, колкото намѣриха, зли и добри.“ Царскиятъ домъ се изпълни съ всѣкакви хора, но не всички можеха да останатъ за всѣкога тамъ. Нѣкои отъ тѣхъ не сж на мѣстото си. Когато царьтъ дойде да поздрави гоститѣ си и имъ покаже съ това почетъ и уважение, той констатира горния фактъ. Излишно е, да се напомня, коя е сватбарската дрѣха, правдата Христова, или благодатъта на Духа Светаго. Тя означава всичко това, безъ което ние не сме въ състояние да срѣснемъ лицето на нашия небесенъ царъ и не можемъ да стоимъ въ Неговото свето присѣствие. Безъ съмнѣние, поканата се отнася за всички. „Тъкмо какъвто съмъ, грѣшникъ безъ извинение.“ Тая пѣсенъ, наистина, е написана подъ вдѣхновението на евангелието. Обаче, сжщиятъ Спасителъ, който каза: „Който иде при мене, нѣма да го изпѣдя,“ иска сѣщо да си купимъ отъ Него бѣло облѣкло, за да се облѣчемъ. Разликата между доброто и злото е всѣкога голѣма и думитѣ въ 5 я псаломъ криятъ дълбока истина: „Лукавиятъ нѣма да живѣе при тебе.“

Урокъ 3. Септ. 19-и, Три въпроса. Матей 22 : 15—22, 34—45. Въ всичкитѣ евангелисти сж отбѣлзани нѣколкото прѣписи, които Исусъ има съ фарисеитѣ въ Иерусалимъ. Тѣ му задаваха извѣстни питання, за да го „впримчатъ въ дума“, догдѣто съ една дума Исусъ ги накара най-послѣ да мълчатъ. Въ урока се разглеждатъ два въпроса, отправени къмъ Исуса и единъ, който той зададе на противницитѣ си.

1. Първото питане бѣ донѣкъдѣ политическо: „Право ли е да даваме данѣкъ на Кесаря?“ Мнозина отъ евреитѣ мислѣха, че само Богъ бѣше царъ Израилевъ и да се плаща данѣкъ на другъ царъ, т. е. да се признава по тоя начинъ неговата властъ означаваше, че тѣ отхвърляха Бога (1 Царе 8 : 7; 10 : 19). Нѣкои бѣха готови да умратъ съ оружие въ рѣка, но да не признаятъ властъта на Цезаря. Въпросътъ бѣ твърдѣ хитро поставенъ. Противницитѣ му мислѣха, че той ще отговори веднага „да“, или „не“. Ако каже, че е право да се плаща данѣкъ на римлянитѣ, тогава тѣ можеха да го обвинятъ, че измѣнява на отечеството си. Ако каже, че не е право, тѣ щѣха да го обвинятъ, че проповѣдва бунтъ противъ императора и го осждагъ на смъртъ. Но Исусъ не отговори, ни едното, ни другото. „Покажете ми монетата на данѣка“, каза той. Тѣ му дадоха единъ пѣнязъ. На него бѣше изображена главата на императора и името и титлитѣ му бѣха написани по краищата. Оговоритѣ Исусовъ бѣше готовъ. Евреитѣ бѣха зели паритѣ на императора, слѣдователно трѣбаше да му ги повърнатъ пакъ. Да се отдаде, значи да се върне назадъ. Евреитѣ живѣеха подъ покровителството на императора, което показваше и обстоятелството, че тѣ си служели съ римски монети и бѣше твърдѣ естествено и право да платятъ за това, което въ сжщностъ не показва, че тѣ сж измѣнили на Бога. Напротивъ, нашитѣ длѣжности къмъ Бога сж все пакъ сжщитѣ, на които Исусъ прибавя и политически длѣжности: „Като е тѣй отдавайте Кесаревитѣ Кесарю, а Божиятъ — Богу!“ Царството Божие не се обявява противъ земнитѣ царства. Ние можемъ да сме и трѣба да сме поданници на небесното царство, напълно лоялни на Бога, а въ сжщото врѣме да сме поданници на Великобритания, Франция, Съединенитѣ Държави, или коя да е страна, като сме тожѣ лоялни на интереситѣ и доброто ѣ.

2. Вториятъ въпросъ има религиозно-етиченъ характеръ. Единъ законникъ пита Исуса, коя е най-великата заповѣдь въ закона. Тукъ нѣмаше никаква примка за Исуса, какго въ другитѣ питання. Цѣльта бѣше да се види, дали Исусъ може да отговори, а послѣ да се разкрие кува отговора му койю наистина, бѣ чудесенъ! Той не сравнява една заповѣдь съ друга, третата съ четвъртата, или петата съ шестата. Той зима двѣ думи отъ стария завѣтъ (Втор. 6 : 5; Левитъ 19 : 18), въ които се съсредоточаватъ всичкитѣ заповѣди и изтъква основния принципъ въ тѣхъ. Отъ тѣзи двѣ заповѣди зависятъ закона и пророцитѣ — цѣлата Библия, цѣлото откровение Божие. Една отъ заслугитѣ на Исуса бѣ да ни отърве отъ всичкитѣ постановления на закона и вмѣсто тѣжитѣ заповѣди и задѣлжения, да ни даде идеални, високо благородни принципи за живота, които да ни вдѣхновяватъ и крѣпятъ. Ако приемемъ въ сърцата си първата и най-велика заповѣдь, нашиятъ животъ ще бѣде добръ и сигурно урегулиранъ.

3. Послѣдното питане, отправено отъ Исуса къмъ фарисеитѣ е заради Месия. „Що мислите за Христа?“ „Чий синъ е?“ фарисеитѣ отговориха безъ колебание: „Давидовъ“. Съ това тѣ искаха да кажатъ не само, че той ще произлѣзе отъ рода Давидовъ, но и че ще бѣде достоенъ прѣдставителъ и наследникъ отъ династията на великия израилевъ царъ, който ще възстанови древното велико еврейско царство и неговата самостоятелност и слава. Въ такъвъ Месия Исусъ не се интересуваше. Той веднага се постарѣ да имъ покаже тѣхното заблуждение: „Какъ прочее Давидъ духомъ го нарича Господъ? . . . И тѣй, ако Давидъ го нарича Господъ, какъ да му е синъ?“ Но Исусъ знаеше, че самъ той е Месия; че той е Христосъ не защото е синъ Давидовъ, но защото Единъ, по-великъ отъ Давида, му е казалъ въ Псалмитѣ: „Ты си мой синъ!“

Седни отъ дѣсно ми!“ Фарисейтъ неразбраха това тогава. Цѣлѣта на Исуса не бѣ толкова да ги убѣждава, колкото да ги накара да млчатъ, което той напълно постигна. Слѣдъ това никой не дръзна да го попита нѣщо.

Урокъ 4. Септ. 26. Въздържателенъ урокъ: Галат. 5: 15—26. Урокътъ захваща веднага слѣдъ цитираниѣтъ отъ апостола Павла Исусови думи: „Да възлюбимъ ближния си, както себе си!“ Сжщата велика заповѣдъ Павелъ споменува пакъ въ Рим. 13: 8 10, кждѣ то той казва, че всичкиѣ други заповѣди се заключаватъ въ тая, защото „любовта е изпълнение на закона.“ Сжщата истина се съдържа и въ златното правило (Матей 7: 12) „И тъй въ всѣко нѣщо, както искате да правятъ човѣцитѣ на васъ, така и вие правете на тѣхъ, защото това е законътъ и пророчитѣ.“ Характеристичната черта на Павловото благовѣстие е, че той ни пояснява сжщността на Божиитѣ закони, но сжщеврѣменно не се стѣснява да каже, че слѣдъ Исуса ние сме свършено свободни отъ тѣхъ. Християнитѣ не сж подъ закона, но подъ благодатѣта Божия. Тѣхнитѣ очи сж отпавени къмъ разпятия Спасителъ. Тѣ не стоятъ на Синайската гора, ужасени отъ гермежитѣ и свѣткавицитѣ, но на Голгѣта при Христа, който понесе всичкитѣ имъ грѣхове, пълни съ вѣра и разкаяние. Тѣ сж всецѣло прѣдани на Спасителя си: готови сж да умратъ заради него, само той да живѣе и прѣбива всѣкога съ тѣхъ. Не ги направлява сега духътъ на робството, както въ древнитѣ дни, когато бѣха подчинени подъ закона, но ги възкръсва Вѣчната любовь и тържествуващиятъ Спасителъ. Богъ имъ е далъ побѣдата. Изискуванията на закона сж изпълнени въ тѣхъ (Рим. 8: 4), понеже не ходятъ по плътъ, но по духъ.

Въ цѣлия пасажъ плътта и духътъ се расуватъ, като свършено противни единъ на другъ. Плътта е това, което духътъ не е; върши това, на което духътъ се противи. И двѣтѣ сж противни едно на друго, вслѣдствие на което християнскиятъ животъ е една непрѣстатна борба, въ която побѣдата на духа е сигурна. Всѣки знае, кои сж дѣлата на плътта. Въ ст. 19—21 Павелъ споменува много отъ тѣхъ. Главно два вида грѣхове се съдържатъ: чувствени, които се изброяватъ най-напрѣдъ и тия, зависещи отъ темперамента и своеволията на човѣка. Всичкитѣ сж еднакво грозни, като дѣла на плътта и „които ги правятъ нѣма да наслѣдятъ царството Божие.“ Човѣкъ съ пороченъ характеръ и нечистъ животъ не е достоенъ да отиде на небето, но само когато душата черпи сила отъ кръста Христова, може да побѣди всѣко зло въ свѣта. За дѣлата на плътта Апост. Павелъ говори въ множествено число, а за плодетѣ на духа — въ единствено. Пороцитѣ сж единъ противъ други, но блѣскавитѣ качества на християнския характеръ сж въ пълно съгласие и миръ тѣхъ той нарича „плодове“, а не „дѣла“, което усилива още повече значението имъ. Тѣзи качества сж свѣрхестествени, божествени, но присжтствително имъ е твърдъ естествено. Послѣднитѣ думи въ ст. 23-и — „противъ такива нѣма законъ“ — сж затруднявали мнозина. Излишно е да се твърди, че нѣма законъ противъ любовта, радостта, мира и пр., защото не бихми могли даже да си прѣдставимъ такъвъ законъ. Може би, има християни, или само по име такива, които извращаватъ и задушаватъ Духа и отнематъ естествената привлѣкателностъ и радостъ на новия животъ, но Павелъ едва ли мисли за такива. Думитѣ му означаватъ, че когато има любовь, радостъ миръ и пр. „законътъ“ е непотрѣбенъ. Никое законодателство не е, нито ще ги произведе. Тѣ не сж слѣдствие на закона, но сж плодове на духа, родени отъ Бога. Тукъ има важенъ урокъ за тѣзи, които сж наклонни да прѣувеличаватъ значението на закона за въздържанieto. Най-доброто самоуправление не се постига чрѣзъ закони, но чрѣзъ Христа и неговия Духъ.

Въ 25-и стихъ Павелъ се обрѣща къмъ християнитѣ съ молба да живѣятъ по духа и да пазятъ закона на любовта. „Ако съ духъ живѣемъ, съ духа и да ходимъ“. Стремекътъ къмъ свобода отъ закона не значи анархизъмъ. Въ сжщностъ по тоя начинъ се избѣгва щеславиего и завистѣта. Мнозина мислятъ, че суетата не е грѣхъ. Павелъ считаше тоя за единъ отъ най-обикновенитѣ грѣхове. Той иска всѣкой да мисли за другитѣ повече, отколкото за себе си. Духъ и любовь е едно и сжщо нѣщо и най-важната имъ цѣль е да се изкорени всѣко себелюбие отъ човѣка.

Вътрѣшенъ отдѣлъ.

Годишното писмо на Епископъ Бъртъ. Прѣдмети за размисление и разговоръ прѣзъ Ноември.

Какво вършимъ за спасението на младежитѣ въ наше врѣме? Правимъ ли всичко каквото можемъ чрѣзъ разнитѣ канали на църквата? Какви усилия по тази посока се полагатъ отъ недѣлнитѣ училища? Въ Епвортскитѣ Дружии? Въ Братството? Пастирѣтъ стареа ли се да привлѣче и спаси младежта? А какво правимъ лично — всѣкой единъ отъ насъ? Избрали ли сме всѣкой отъ насъ по единъ отъ тѣхъ и молимъ ли се усърдно за него? Милѣемъ ли за тѣхъ и очакваме ли да ги видимъ спасени повече отъ колкото желаемъ златото, спокойствието, похвалитѣ и удоволствията на свѣта? Намираме ли се въ таква интимни сношения съ Христа щото да усвоимъ Неговата душепоглъщаща жажда за спасението на лично намъ познатитѣ младежи? Знаятъ ли тѣзи младежи че ние ги любимъ и се молимъ за тѣхъ? Дали сме се заинтересвали да знаемъ кждѣ прѣкарватъ вечеритѣ си? Прилагаме ли на модерния младежъ старото християнско гостолубие?

Тѣзи сж нѣкои отъ въпроситѣ що се изпрѣчиха прѣдъ насъ на послѣдѣтъ катъ бѣхме свидѣтели на многото и особни нѣща въ днешния животъ които отвличатъ младежитѣ отъ църквата и отъ християнскитѣ влияния. О, какъ свѣтътъ днесъ гледа да привлѣче способния интеллигентния и добросърдечния младежъ, и какви блѣскави примамки изпрѣчва отпрѣдъ му.

Братия проповѣдници и братия и сестри въ църквитѣ Господъ Исусъ ни приканва днесъ да се заловимъ за избавата на младежитѣ. Христостъ се нуждае отъ тѣхъ, църквата се нуждае отъ тѣхъ, и тѣ се нуждаятъ отъ Христа.

Молете се за тѣхъ, говорете имъ, настоявайте прѣдъ тѣхъ. Направете и църквата и домоветѣ си привлѣкателни за тѣхъ. Станете имъ искрени, любещи приятели и тѣ ще почнатъ не само да ви се довъряватъ, но и чрѣзъ васъ ще познаятъ Спасителя Христа.

Нека прѣзъ Ноември тозъ прѣдметъ се връже въ сърдцата и ни погълне до толкозъ щото да ни накара да положимъ особни усилия, които безъ друго ще доведатъ до блестящи резултати.

Завърналъ се. Надзирателѣтъ на Мет. Еписк. Мисия въ България, Д-ръ Е. Е. Каунтъ, слѣдъ двумѣсеченъ отпускъ въ Швейцария се завърна миналата седмица заедно съ сѣмейството си здравъ, отпочиналъ и готовъ за работа. Той напусна досегашната си квартира на ул. 11 Авг. № 3 и се настани на ул. Кракра № 24. Слѣдъ нѣколко дня той тѣкми да прѣдприеме дълга обиколка между църкаитѣ.

Г-нъ и Г-жа Холуей слѣдъ едногодишна почивка въ Америка, прѣзъ миналия мѣсець се завърнаха въ Самоковъ Г-нъ и Г-жа Холуей. Ние ги поздравяваме съ

„добри дошли“ и благопожелаваме имъ плодovitа мисионерска дѣйностъ, както въ Америк. Маж. Гимназия дѣто Г-нъ Холуей е единъ цѣненъ учителъ, тъй и въ неговитѣ евангелистически трудове и обиколки.

Полугодишната конференция. По споразумѣние между надзирателъ на Мисията и двамата скръжни надзиратели, наредено е да се държи полугодишна духовна конференция въ гр. Свищовъ отъ 5 до 8 окт. Ще се изпълни въ всичкитѣ си подробности миналогодишната програма.

За сѣмейството на покойния пастиръ Кимовъ. Като хроникахме въ миналия брой смъртта на пастиръ К. Кимовъ, ние споменахме, че той остави шесточленното си сѣмейство въ крайна нужда. Бързаше да поправимъ тази грѣшка и да оповѣстимъ на четцитѣ, че благодарение на бързитѣ и разумни разпоредби на солунскитѣ мисионери, дѣцата на покойния върнѣть служителъ не ще останатъ „като риба на пѣсѣка.“ Най голѣмата отъ дѣщеритѣ му отива учителка въ едно отъ струмишкитѣ села. За по малката ѝ сестра ще се грижи г-ца Стоунъ; а третата оива като работничка въ една швейцарска фабрика. По-голѣмото отъ двѣтѣ момчета се настанява като ученикъ въ земледѣлско-индустриалното училище на Д-ръ Хаусъ, а най малкото момче заедно съ майка си ще живѣятъ при учителката въ Моноспигово. „Младѣ бѣхъ и остарѣхъ и невидѣхъ праведния оставенъ и сѣмето му да проси хлѣбъ.“

Утѣшителенъ знакъ. Учимъ се че 50 тѣ хиляди екз. отъ синодалното четире-евангелие сж напълно разпродадени. Сжщата участъ е постигнала и малкия форматъ библия, сжщо и Нозия Завѣтъ напечатанъ въ Самоковъ до толкозъ, што нѣкон отъ дѣятелнитѣ библейски книжари сж въ недоумѣние откъдѣ да си набавятъ книги. Такава разпродажба на Св. Писание до сега не е имало. Този отраденъ фактъ ни внушава двѣ нѣща: *първо*, Божията книга слѣдва да държи сърцата на хиляди въ България и Македония и *второ*, че народътъ ни духовно почва да се пробужда.

Свещенишка срѣща въ София. Бѣше оповѣстено, че на 18 августъ въ столицата щѣла да се състои срѣща отъ делегати-свещеници за съставяне общъ свещенишки сѣюзъ. Споредъ в. „Свѣтъникъ“ тази срѣща станала само между нѣколко души прѣдставители отъ Сливенската, Видинската, Софийската, Търновската и Ст.-Загорската епархии. Сѣюзътъ билъ прогласенъ за сжществующъ и в. „Свѣтъникъ“ за неговъ органъ.

Една характеристика на нашитѣ социалисти. — Основниятъ учителъ, г. Ст. Русевъ, въ една статия по протеста на софискитѣ основни учители, помѣстена въ в. „Денъ“ прѣзъ Юлий, удачно повдига реформаторската мантия на нашия социалистъ и оставя да се види всичката подлостъ не едно сжщество, въ което *човѣкътъ* е умрѣлъ:

Донесениятъ отъ западъ соц.ализмъ създаде и единъ особенъ типъ хора, каквито не вървамъ да има нѣкъдѣ въ свѣта. Освѣнъ нѣколко единици, теоритици, които държатъ социализма като единъ идеалъ на бъдещето, всички други сж хора на практиката. И не само го практикуватъ, споредъ разбирането си, но го налагатъ и използватъ до край. Тѣ сж хора на пълното отрицание. Всѣкой, който ги познава, имъ дава слѣдната характеристика: Срамъ отъ хората нѣматъ (защото смѣтатъ всички хора еднакви — като тѣхъ); страхъ отъ Бога не знаятъ (защото нѣмало Богъ); отечество не признаватъ (защото считатъ цѣлата земя за тѣхна); народността си сж забравили (защото това било изкуствено и глупаво дѣление на човѣчеството); почитъта къмъ по-стари люде прѣзрително

отхвърлятъ (защото всичко у тѣхъ било старо и мухлясало); баща и майка ненавиждатъ (защото за своето удоволствие ги създали). Девчѣтъ имъ е: „Малко работа, много пари,“ разбира се, или никакъ не ще ги има, или пъкъ ще сж сечелени. За това тѣ хубиво сж изучили изкуството, к къ да искатъ, за да иматъ, и какъ всѣкога да нѣматъ, за да не вършатъ заетото. Но най-лесно намиратъ срѣдствата въ и чрѣзъ разнитѣ дружества и организации (главно учителскитѣ) за нѣкоя работа не казватъ „не знаятъ“, или „не мога“, защото не мислятъ за края. Тѣ всѣкога иматъ свободно врѣме, защото не държатъ ангажменти (ни сѣмейни, ни обществени, ни частни). Най важна работа считатъ пропагандата и успѣха имъ да прѣвзематъ управлението на каква да е обществена проява. А заематъ ли напр. управлението на нѣкое дружество, ако имашъ двѣ главни, иди ги смѣни! Залѣпятъ се като пиявици въ доходитѣ и само каквото тѣмъ понася, това се върши, това се рѣшава. (Впрочемъ, за вършене и дума не може да става; такива дружества само бойкоти и стачки устройватъ и пишатъ правилници, които не тачатъ и никога не изпълняватъ) Всждѣ и всѣкога говорятъ за „свобода, братство и равенство“, за да бждатъ „добри дошли“ на всѣка трапеца. „Свобода, братство и равенство,“ обаче, тѣ разбиратъ по отношение къмъ тѣхъ — за друго не признаватъ. Търсятъ авторитети, учени и напредничави, но никакви авторитети, учени и напредничави не признаватъ, освѣнъ себе си. На всѣкъдѣ искатъ сж болшинство да се управлява и за това хвалятъ пропорционалната изборна система, ала разбиратъ само ако тѣ съставляватъ желаното болшинство. (Въ учителския сѣюзъ напр. не даватъ ни дума да се каже за пропорционални избори, защото тѣ управляватъ сѣюза, напукъ на грамадното болшинство не социалисти).

Особено удивителни сж бѣгарскитѣ социалисти, отъ описаната култура, въ тактиката си за борба противъ противниците. Тѣ никога не стоятъ подсаждими и никога не държатъ отбранително положение. Щомъ достѣятъ, че нѣкой се тъкми да ги упрѣкне, тѣ ги изпрѣварватъ, прикачатъ му собственитъ си прѣстѣпления, припишатъ му нѣкое отъ най-позорнитѣ дѣяния каквото имъ на уста падне и го заатакуватъ съ рѣдка енергия, като обвинители или най малко — като пострадали. Пълното отрицание имъ дава една смѣлостъ, едно д-белоочие, едно нахалство, въ думи и дѣла, че никой порядъченъ човѣкъ не може да изтърпи противорѣчие съ тѣхъ камо ли да води борба на легална почва. Тѣ сж нелегални и бойни, съ които качества често се и хвалятъ. Порядъченъ човѣкъ, който за пръвъ пѣтъ се срѣща съ противникъ отъ тѣхъ, изведенъ остава прзень, обиденъ до болезненостъ и възмущенъ до отвращение“.

Отъ далечнитѣ страни.

Голѣмо съживление между студентитѣ въ Китай. Ректорътъ на Пекинския университетъ дава слѣдния отчетъ за великото религиозно движение въ сѣверната частъ на Китай: „Резултатитѣ отъ съживителнитѣ събрания бѣха твърди добри и, надѣвамъ се, ще бждатъ и дълготрайни. Духъ Свети работѣше съ несбикновена сила по между ни. Важно е обстоятелството, че цѣлата работа бѣше подета и карана отъ самитѣ китайци. Събранията се държеха въ самия университетъ най напредъ, а послѣ въ църквата. Тѣ се ръководѣха отъ Тинъ Мед Ли, китайски проповѣдникъ, който е билъ много благодѣтеленъ въ работата си въ Шантунгската провинция. Той билъ

поканенъ отъ Младешкото Християнско Дружество да държи особни събрания между учащата се младеж въ столицата. За него се казва, че бивъ единъ отъ главните китайски водители въ християнството. Той работилъ тихо, но думитъ му и животътъ му упражнявали мощно влияние.

Слѣдъ като се почнаха събранията, стана извѣстно, че студентитъ отъ пекинския университетъ били противъ това движение. Мислонеритъ откриха причината. Много отъ студентитъ искаха да отидатъ въ Америка като държавни стипендианти. Съединенитъ Държави сж платили нѣколко милиона обещетение на Китай, съ които пари постѣдната поддържа студенти да слѣдватъ въ Америка. Тая година много студенти, бивши учители и др. искаха да се подложатъ на конкурсния изпитъ. Причината, по която тѣ се обявиха противъ съживителнитъ събрания бѣ, че по тая начинъ щѣха да се изложатъ на голѣми изкушения. Изпититъ, неизвѣстенъ, защо ставахъ повече въ недѣленъ день, а тъй като правителството не допускаше до изпитъ студенти, по възрастни отъ двадесетъ години, нѣкой отъ тѣхъ прибѣгваха до лъжата, за да сполучатъ стипендията. Тѣй като студентитъ знаеха, че слѣдъ тия съживителни събрания тѣ не биха могли спокойно да постигнатъ плана си, тѣ имъ се възпротивиха. Събранията се почнаха въ сряда, Априлъ 23 и продължиха безъ нѣкакви признаци на събуждане до вторникъ слѣдъ обѣдъ, когато господитъ Тингъ направи горещъ апелъ за ново посвещение на Бога и на отечеството. Неговиятъ апелъ бѣ послѣванъ отъ много усърдни молитви. Слѣдъ това единъ отъ свършавачитъ курса въ пекинския университетъ стана и изказа желание да се посвети на проповѣждане евангелието между народа си въ Китай. Тогава ректорътъ на университета, Д-ръ Н. Н. Lowry, каза на студентитъ, защо той е изживилъ по голѣмата частъ отъ живота си въ Китай и изказа желание тия младежи да подѣматъ работата Божия, тъй като неговата длѣйностъ е на привършване. Слѣдъ като се свършиха събранията много отъ студентитъ твърдѣха, че именно тия думи на почтения професоръ, сж ги накарали да зематъ друго направление за живота си. Когато проповѣдникътъ поканилъ всички, които желятъ да станатъ проповѣдници на евангелието да излѣзатъ напредъ, петдесетъ и петъ младежи се отзовали на приканата. Единъ отъ нѣй-способнитъ студенти, Ли Юнгъ Фонгъ каза: „Азъ бѣхъ рѣшилъ да отида въ Америка и, за да се не разколебая въ рѣшението си, не искахъ да посѣщавамъ събранията, като мислѣхъ, че ще мога и да уча въ това време. На другата заранъ Д-ръ Lowry ме изкара отъ стаята и изпрати на събранията. Слѣдъ това азъ посѣдвахъ събранията, но си учихъ уроцитъ, вмѣсто да слушамъ, какво се говори тамъ. Вчера бѣхъ дълбоко трогнатъ, но вечерътъ, като си отивахъ у дома, азъ се радвахъ, че събранията не ме повлияха ни най-малко, но при все това не можахъ да заспя. Сега искамъ да кажа, че нѣма да отивамъ въ Америка, но желя да стана проповѣдникъ.“ Той билъ послѣдванъ отъ други по малки момчета. Сжщата вечеръ числото на тия, които се общаха да станатъ проповѣдници възлѣзе до 96. Движението все растѣше и, когато се прѣкратиха събранията, 150 младежи зеха сжщото рѣшение, отъ които 24 бѣха ученици въ колегията.“

„Много отъ тѣзи младежи сж едни отъ нѣй-способнитъ. Нѣкои отъ тѣхъ сж синове на проповѣдници. Като видѣли, колко мажно е било за бацитъ имъ да проживѣватъ съ такава нищожна заплата, рѣшили да избегатъ за себе си друга професия, която ще имъ осигури по-голѣма печалба и по-голѣми улеснения въ кжщи, но Духъ Свѣти ги намери и извърши коренно промѣнение въ тѣхъ.“

Редакторъ Ив. Я. Съчановъ.

Женитъ и религията въ Мадритъ. Духовната длѣйност на женитъ въ извѣстна страна е знакъ на нейното морално повдигане. Женитъ въ Испания завземагъ повече и повече първитъ редове въ борбата за обществената чистота и просвѣта, поддържани отъ държавата. Не отдавна въ Мадритъ се състояю грамадно женско събрание, въ което се протестира противъ аристократскитъ дами — дукини и контеси — които били противъ вѣротърпимостта и свободата. Тая борба е насочена и срѣща клерикалитъ. Това движение се разпростира по цѣла Испания. Въ Валенция за единъ день 2 000 жени подписали единъ протестъ, съ който се осждали постапкитъ на високопоставени дами, а въ Малага 500 католически зели рѣшение да поддържатъ либералитъ и тѣхното правителство, като се обявили противъ политиката на Ватикана. На едно събрание отъ 300 католически въ Малага особно било наблегнато на факта, че ако и да тѣ сж католически, не сж фанатици и сж готови да поддържатъ либералната политика на министерството. Испанската евангелска църква е пратила писмо, съ което благодари на правителството за толерантността, на която тѣ могатъ да се радватъ.

Свѣта Недѣля въ руската „Дума.“ Страннитъ и неопредѣленитъ явления въ Русия задаватъ страхъ на мнозина, че вѣротърпимостта, общана отъ царя, не ще трае много дълго време още. Обаче има и много благонадеждни признаци. Въ Недѣля вечеръ въ голѣмата зала на Думата става грамадно религиозно събрание. Душата на тия събрания е Сахаровъ, който е билъ много пъти затварянъ, като еретикъ. Този способенъ човѣкъ се е поставилъ на чело да се бори за свободата. Той билъ избранъ за депутатъ въ Думата, кждѣто горещо защищавалъ правата и интереситъ на нѣколко евангелски секти. Той стои заедно съ пасторъ Феллеръ, главниятъ проповѣдникъ въ тия събрания и благодарение на него, пасторътъ може безопасно да продължава да работи, безъ да е гоненъ отъ православнитъ власти. Сахаровъ и Феллеръ сж, напѣрно хората, опредѣлени да въведагъ многоочакваната реформа въ Русия.

Духовниятъ хаосъ въ Франция. Около хилядо свещеници сж напуснали католическата църква прѣзъ послѣднитъ десетъ години! Едва ли историята прѣзъ цѣлата християнска ера може да даде подобаваща статистика. Тѣзи, които се съмнѣватъ въ тоя фактъ, нека прочетатъ новото произведение на Abbe Houtin подъ заглавие, „Кризата на френскитъ клерикали.“ Тѣ ще се замислятъ сериозно. Какъ това движение отнема толкова голѣмо число свещеници отъ римо католическата църква? Най-усърднитъ и развити католици сж поразени отъ тия резултати. Въ сжщитъ страни, дѣто католическото владѣше, сега чезне и се разпада поради гнилотата и високомерieto си. Свещеницитъ слѣдватъ да напускатъ църквата и длѣжноститъ си. Нѣкои отъ тѣхъ сж твърдѣ благородни хора. Много отъ тѣхъ дълбоко скърбятъ, че сж принудени да напуснатъ „старата майка — църква.“ Тѣ ставатъ миряни, или проповѣдници и мисионери, като по всѣкой начинъ работятъ за доброто на отечеството си.

КЪМЪ АБОНАТИТЪ НИ.

Канитъ абонатитъ на „Христ. Свѣтъ“ да ни внесатъ абонаментната стойност. Изплащанията ставатъ чрѣзъ пощенски записи, или пощенски марки направо до редакцията и администрацията на „Христ. Свѣтъ.“ Булевардъ „Фердинандъ“ № 3, София. Гербови марки не се приематъ.

Печатница на Георги М. Чомоневъ — София.